

Milan Begović

Izabrane pjesme

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Milan Begović: Izabrane pjesme Milan Begović
Izabrane pjesme

1

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1875

Handwritten signature

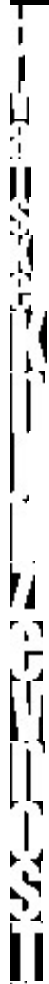
1875

Milan Begović: Izabrane pjesme **SADRŽAJ**

[Sutonska vuče se tmina]	3
KNJIGA BOCCADORO	5
PRELUDIJ. HARFA	5
SONETI MILINJA	8
SIXTINE ČEŽNJE	13
SONETI GODIŠNJIH DOBA	15
Proljetni	15
Ljetni	15
Jesenji	16
Zimni	16

U POLJIMA	17
IDILIČKI INTERMEZZO	19
Pastourelle	19
Romanca	19
Romanca	20
Pastourelle	21
Ballata	22
Ballata	22
Pastourelle	23
Pastourelle	24
NA IZVORU	25
MISTIČKI SONETI	28
MUZIKA	31
1. Fra Beato Angelico: Angeli suonatori	31
2. Carlo Dolce: Sv. Cecilija	31
3. Rafael D'Urbino: Il violinista	32
EPOD. BRŠLJAN	32
ŽIVOT ZA CARA	35
KNJIGA SUNCA	43
TI NE ZNAŠ NAŠE SUNCE	43
NEPTUNOV HRAM U PAESTUMU	44
FERRAGOSTO	46
KĆERKI BOŽENI	48
MLINAR SIMA	50
DUNJA	55
ROMANCE VEDROGA LJETA	55
SECONDA PRIMAVERA	59
CJELOV ZEMLJE	61
LES PASSAGERES	64
1. Eva	64
2. Liddy	67
PONOĆ	70
JEDNOJ KOJA NIJE VIŠE ŽIVA	70
DVOROVI MOG ŽIVOTA	71
MOJA JE ČEŽNJA BEZIMENA	77
RJEČNIK	78
ABECEDNI POPIS PJESAMA	80

Milan Begović: Izabrane pjesme Sutonska vuče se tmina Ni gajdaš,
koji se skita mekano mirisnom sobom, kroz šarnu vrevu pazara:
intimnost vodeći sobom.

iz svakog pije pehara, Mi dvoje, pokraj kamina, i k svačjem veselju hita.

sjedimo jedno spram drugom, Nisam ni redutna maska, moja božanska Sinjora!

u lovu za hitrom srećom, A nijemih iz koridora, za koju s ugaslom svijećom ovita koprenom dugom, prestaje zanos i laska.

tišina nečujno kroči.

Neg ja sam na drumu Vrelo: Ura nestrpljivo kuca.

kruži ga modra visina, Plam u kaminu svjetluca, grli ga ravni širina, a tvoje sijevaju oči a sunce nad njime vrelo.

nemirne, velike, vješte.

Drum se kroz ravan vijuga.

Kosa se gorgonska lašti.

Sad s jedne, sad s druge strane Nokti od jaspisa tašti po koji prolaznik bane, na malim rukama blješte.

od puta umoran duga.

Moja fantazija hvata Sad munu klimava kola, sve one odraze sjajne sad konjik prašinu vije, i želje prosiplje tajne il neko kog čežnja bije, oko tvog bijeloga vrata, il neko gonjen od bola.

i usta razbludna dirne, Il ludi pustolov, koji uz krzno titra, iz koga za varkom života bježi, sja srebro ramena tvoga, il duša samotna teži kô mjesec sred noći mirne.

za tragom sanaka svojih.

"Vaša fantazija drska I mnogi opazi vrelo, isprazne lovi fantome!

pa svomu u letu stane, Studen je u srcu mome.

na slaba koljena pane, A ljubav meni je mrska."

da žarko rashladi čelo.

- Al, ljubav, blijeda Sinjora, Il usne utapa žedne zna se osvetit kadikad!

svježinu pijuć, il moći ko nije ljubio nikad, s nesna iznemogle oči, taj sutra ljubiti mora!

il prsi razgalja bijedne.

"Kô vještak zbori poeta!

I onda, odlazeć dalje, On srce poznaje naše!

tek još se okrene jednom Iz svake pio je čaše, i bistrom vrelu i lednom mirisô iz svakog cvijeta."

svoj pozdrav posljedni šalje.

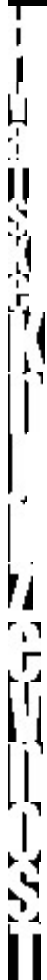
- Ne, ne, božanska Sinjora!

A vrelo nadme se, giblje, Trubadur nisam, što prosi protiče niz polja
pusta, milost, što nudeći nosi kroz trave i žita gusta, srce od dvora
do dvora.

i plodne, pitome griblje.

3

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1875

Handwritten signature

1875

1875

Milan Begović: Izabrane pjesme Kao da hrli za njima: I prestah.
Opet tišina za žarkim srcima onim, nad nama spustila vlasi.

za onim dušama bônim, Nervozno kucaju časi nadama i praznim
snima.

na uri povrh kamina.

Kao da čezne i vapi Vatra se zgasila. Tama.

za mnogom usnicom žednom, Al iz nje sijevaju oči žaleći što ga na
jednom (kao u proljetnoj noći ne ispi do zadnje kapi.

do dva zalutala plama I hrleć u toku hitnom rano probuđenih zora)
na pješčan plato nabasa, i želje pozivlju moje i tu, bez šuma i glasa,
da panu na usne tvoje, u pijesku nestaje sitnom.

moja božanska Sinjora!

Ja sam kô vrelo sred puta: i mene mami i bije i krv iz mog srca pije
nemirna čežnja i ljuta.

4

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Milan Begović: Izabrane pjesme

KNJIGA BOCCADORO

Markizici Zoe Boccadoro u slavu

Pensando al Bel ch' età non cangia o verno Michelangelo
Buonarroti

PRELUDIJ. HARFA

Ne znam gdje bi, ni u koja vremena -
u mojoj samo duši živo blista na ono doba zlatna uspomena, kada
na svodu kô od ametista tanana zora širila je krila, na grimiz slična.
Prozirna i čista preko vedrina beskrajnih se svila i hvatajući vale
nedohitne, površje morsko dahom rumenila.

U njenom svijetlu blijedile su sitne posljednje zvijezde - i migahu
kao da suparnicu motre ljubopitne.

Na vlažnom pijesku uz more sam stao, u nekom slatkom zanesen
čeznuću, iz grudi mi se uzdah otimao, a duša, gledeć zoru pri
granuću, kô list zadrhta, njim kad lahor njiše.

Stadoše na to vali da šapuću, dok iznenada jače zapjeniše
uzdignuv buk; a dvije se ruke bijele na površini morskoj pojaviše.

I pružit su se prama meni htjele, da zagrle me, k sebi da primame,
da me odvuku u morske predjele.

1872

Le

1872

1872

1872

1872

Le

1872

F

Milan Begović: Izabrane pjesme Oh, znam, Sirene, varke vam i mame!

Tad ukaza se i lice i grudi, i oči, što se ukočile na me.

A njihov pogled omamit me žudi; kao Gorgonin odnosi mi snagu, u mladom srcu strastven drhtaj budi.

Ja sam ju gledô smočenu i nagu.

Pristupi ona: "Pjesniče" - prozbori "ah, daruj meni svoju dušu blagu, iz nje mi pjesmu uzvišenu stvori, da je raznesem preko mora sinja".

Njezine oči igrahu pram zori, od koje pogled zlatan se pričinja, a obasuto sjajem njeno lice prepuno bi nepojmljivog milinja.

Kô netaknute i svježe ružice njene su grudi, na njih kaplje mora, kô trag na čaškam rose jutrnjice.

Kroz guste kose uzdasi lahora, najmekše svoje cjelove su spleli, i uzdisali nježnog sred šumora.

Takva je bila, kad iz pjena bijelih dolazila je na svijet Afrodita, na divnoj slici Sandra Botticelli.

I ja se zanih burnog od ushita, pa segoh rukom; al ona se krenu - kô da se ne da taknut - i upita: "Zar dat mi ne ćeš pjesmu uzvišenu, iz duše svoje najskladnije zvuke?"

Puštaš me tužnu i neutješenu?"

- O Zlatousta! - rekoh pruživ ruke, podvučem jednu pod mlade joj prsi, što zatitraše kao dvije jabuke, a iz njih trgli, kô dva pupa, vrsi.

Ona se trgnu - ruke otrag pruži, da napasnika nevjernog se trsi,

6

Milan Begović: Izabrane pjesme čistoću koji htjede da obruži; al ja ih primim, na usne ih stavih: o mali prsti, kô lišće na ruži, od mora jošte svježi, mirisavi!

Tad nožice joj u jednom se sliše, a preko ruku strag se kosa savi, da pramovi se do zemlje spustiše.

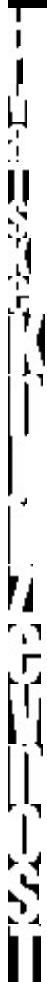
Kao elijant k suncu - grud i lice naprama meni malko se uviše -
i ja joj dirnuh cjelovom usnice, sa kojih dah se, kao miris, vinu; a zaigraše vlasi joj kô žice.

I kad u mrežu prste uvih njinu, počev sad jednu, sad drugu da biram, očitih Harfe raskošnu milinu -

Harfe, na kojoj još i sad prebiram, na kojoj duša samo Ljepost čezne i čeznut će, dok njene žice diram, i s njih dok zadnji akord ne iščezne.

7

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1875

1875

1875

Milan Begović: Izabrane pjesme

SONETI MILINJA

Foco d'amor in gentil cor s'apprende come vertute in pietra preziosa: che da la stella valor non discende, avanti 'l sol la faccia gentil cosa...

Messer Guido Guinizelli

1.

Oj Kupidone, dođi: danas ćemo bježat kroz paprat i kroz gusto granje, tražeći Lijepu - pa da započnemo ljubavi borbu, srca osvajanje.

I onda ćemo da je odvezemo u bijele dvore, naše na imanje, pa tu joj srcu rane povežemo uz milosrdno, blago njegovanje.

I ozdravit će; ali blijedo lice i njene male, prozirne ručice trag će odavat prošle boljetice.

A svijet radoznô mene će pitati: - Što joj siroti? - Ja ću mu pričati: - Za gajem čezne, gustom za paprati.

2.

Strujaše tiho plavetnom pučinom podnevni vjetrić; na lagane vale sunčane zrake zlato prosipale i gubile se prozirnom dubinom.

Kô hitra riba morskom površinom ti plivala si, šireć ruke male, a noške su nad vodom provirale plavetno-blijede, smrznute mokrinom.

Dođite k meni, noške golubinje!

Na žarkom pijesku mori me čeznuće, ljubomorani sam na to more sinje,

8

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1872-1873

Handwritten signature

1872-1873

1872-1873

—

—

Milan Begović: Izabrane pjesme što, grleći vas, preda mnom se pruža.

Dođite k meni: ljubiti ću vas vruće i postat ćete kô da ste od ruža!

3.

Cvao je april ružičan i tanak: kucalo sunce sa rukom u zlatu na prozor tvoj, a mendula u cvatu mirisala je kroz proljetni danak.

Poljupcem zadnjim budio te sanak milujuć tvoju veđu umiljatu; a ja sam na tvom čekao doksatu, gdje urekli smo za danas sastanak.

O Zoe bijela, čista poput cvijetka, koji u plahoj ruci Gabrijela pred Djevicom je zadrhtao stidno -

kroz tanke pruge jutrnjeg haljetka ljepote tajne tvoga vidjeh tijela, pram ranom suncu koje bješe vidno.

I tvoje milovidno rumenilo se lice kao zora kad crven-krila diže iznad gora, a jutro nenavidno oko ustašca mirisalo tvojih, kô da te brani od cjelova mojih.

4.

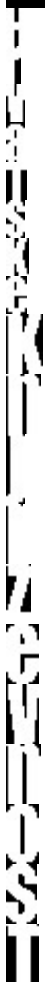
Ipak bje lijepo kad se nije znalo za naše milje i ašikovanje, kad cijelo selo zlobno, radoznalo tražilo naše skrovno samovanje!

I svašta se je, Zoe, nagađalo; jedno nas vidje u šumi kroz granje, a drugo obnoć u vrt nabasalo otkrivši nas i naše milovanje.

Al bješe slatko u cjelovu plahu, uz šumor lišća, grlit se u strahu, i mislit: - eto, neko kroz noć ište

9

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1925

1925

1925

Milan Begović: Izabrane pjesme naš sastanak i mekano skrovište!
Oh, divni dani ružične prošlosti, progonstva draga ljudske
brbljavosti!

5.

Pjesnici, Zoe, tvoje usne slave, za njima ginu pojuć pjesme nujne,
zovu ih listkom ružice krvave, zovu ih prvim dahom zore rujne.

A glazbenici u zanosu prave, u slavu njima skladbe miločujne;
bijednici, misleć na njih, zaborave na dane žića gorke i olujne.

Mudracu one raskidaju misô, i on uviđa kog te usne žele da nije
zalud na svijetu bitisô.

Meni se one zlatno saće čine: a moje pjesme - nestrpljive pčele -
s njih sišu slatkost vječne medovine.

6.

Želim te odvest tamo kamo hrle pred zimu ždrali, med bambusne
trsi, gdje ute zvuče, gdje visoki vrsi plavilom čistim tiču se i grle; gdje
paulovna cvijetke obamrle lagano spušta na zemaljske prsi, i gdje
sve teži k uživanja svrsi, a Buddha ravna duše neumrle: u carstvo
sunca. Tamo: plamnom moći svojom će sunce tvoje oči ljubiti i tvoju
dušu zlatnom ovit zrakom -

a ja u vedroj ljubavnoj slatkoći usne ću tvoje do krvi izljubit, i okruniti
te lotosom i makom.

10

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

SECRET

SECRET

SECRET

— []

[]

Milan Begović: Izabrane pjesme 7.

O slatko li je na travi, u tmini, na usne usne, a grudi uz grudi, o Zoe!
Svježi lahor zrakom bludi, strastveno dršču zvijezde na vedrini.

I ostat tako dugo, u tišini noći i tajne, gdje ne ima ljudi, da duša
klone, misô da poludi, jedno smo biće da nam se pričini.

Sjećaš se, Zoe, u onom klonuću pomamnog krika žića i ljubavi, što
gubio se u noć uzdišuću?

Sjećaš se, Zoe, riječi i cjelova?

Kažu, da onoj zgnječenoj u travi niklo je mnogo prekrasnih
cvjetova.

8.

Nad plemenite krasne perivoje predvečer nujna spuštala je sjene, a
ja sam lutô tražeć zlato svoje, otišlo nekud, skrilo se od mene.

Ljiljani čisti i visoki stoje, kraj njih se krupni makovi crvene -
i onaj dodir bijelo-krvne boje varakao mi oči izmorene.

Cvjetovi vjetra svakom pri omašku sagibahu se lagano i tio, a ja u
svaku tankočutnu čašku, da nađem zlato zavirit sam htio: - Makovi
žarki i ljiljani bijeli, kamo ste moje golupče odnijeli?

Oj tako ne uveli!

Kaž'te, jer teško ljubavi u varki, ljiljani bijeli i makovi žarki, oj tako ne uveli!

Iz jedne čaške svjež me pelud posu, u noć se njezin zvonki posmijeh prosu.

11

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1911. godine

1911. godine

1911. godine

Milan Begović: Izabrane pjesme 9.

Dvoranam sjajnim Boccadoro kuće odzvanjale su frule i violini u mekom skladu, strastveno i vruće: oh, slatki moj menuet Boccherini!

Bila si nježna s čipkam' u bjelini, vireći na me kroz lepezno pruće, a noške tvoje plesnoj u vještini brzahu, budeć u srcu čeznuće.

Držeći smjerno šešir na tri kuta, sa napudranom perikom na glavi, ručice tvoje ljubljah mnogo puta-dok ozdol nujne frule i violini spajahu naše duše u ljubavi: oh, slatki moj menuet Boccherini!

10.

Kroz sivu maglu hrle trome, mirne u trokutnome jatu ptice divlje, tek katkad krilom jedna drugu dirne i, kliknuv tužno, zalepeće življe.

K šumama gustim, na poljane širne proljeće mlado s juga ih pozivlje, gdje vode teku svježije i prozirne, gdje novu ljubav sunce blagosivlje.

Kô one ptice, k tebi pjesme ove skladne i tihe, svjetsku kroz hladnoću, lete i nose želje pjesnikove: O Zoe, daj nam nevinost i mladost, zanosa prvog najvišu slatkoću i ljubav svoju - našeg žića radost.

12

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1875

Handwritten signature

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

Handwritten signature

1875

Milan Begović: Izabrane pjesme **SIXTINE ČEŽNJE**

1.

Ah, tužna li je za ljepotom čežnja onom ko stvara ljepotu u misli!
Vruće je ljeto: žarko grije sunce da pod njim vene karamfil i ruža,
kroz žegu cvrčak pjeva, klasje zlatno niz dugo polje talasa kô more.

O moje plavo, nedogledno more, kol' za tobom me silna mori
čežnja!

Kraj tebe prođoh ono doba zlatno kad ne taru nas ni brige ni misli; u
tvome valu, kô mirisna ruža, kupa se ljubav moja, moje sunce!

Obujmit će ju toplom rukom sunce, a srebrojnom neizmjerne
more: rastvorit će se kô u ljetu ruža-ta osjetit će snagu mojih čežnja i
nebrojenih uzdaha i misli.

O čedo moje, rumeno i zlatno!

Oko tebe je žiće mlado, zlatno, ti si kô zora koja vodi sunce, kô
ljiljani su čiste tvoje misli, srdašce vjerno, duboko kô more, snježane
grudi, krvi moje čežnja, a sitne noške, kô dvije kite ruža.

I kô što pelud pčeli nudi ruža, a ptici zrnje daje klasje zlatno -
ja bih njoj život. Ah, al moja čežnja, žarča, neg plamno i zanosno
sunce, zanjela me, kô lađu burno more, zanjela me, kô dušu slatke
misli!

Al zalud nam je, tužne moje misli: daleko od nas ona cvate ruža,
daleko nju nam sinje grli more, uz koje ja proživjeh doba zlatno.

Ostaje nama ovdje samo čežnja i mrke gore i nad njima sunce.

HRVATSKA KNJIŽEVNOST NA CD-ROM-U

HRVATSKA KNJIŽEVNOST NA CD-ROM-U

Milan Begović: Izabrane pjesme Neg u pjesmu se pretvorite misli,
recite Lijepoj: kô hridinu more da i nas za njom ljuta bije čežnja.

2.

Kao pod žrvnjem što masline svježe u suđe cijede žuto, mlado ulje njezine tako neumorne usne slast ljubavi u moju siplju dušu: i drščem kao mjesečevo zlato u titrajućoj površini vode.

Ta ruže cvatu kraj svijetla i vode, u mladosti je naše žiće svježe, u suncu najveć odbljeskuje zlato, na žarkoj vatri čisto gori ulje - a moju mladu i zanosnu dušu griju i žare i krijepe njene usne.

Kad prvi put na one krvne usne utisnuh cjelov, kô kroz bistre vode kad prođe zraka - kroz moju je dušu uzdrhtaj prošô. Bješe jutro svježe i mirno more, kao mirno ulje, a istok krvav, kô žeženo zlato.

Ja sam joj rekô: - Daj se ljubiti, zlato!

Opojno njene mirisahu usne kô južni balzam, il ružično ulje, il s istočnijeh strana miris-vode.

Prekrasni časi mladosti nam svježe, kako ste moju obnemogli dušu!

Otada sam joj svoju dao dušu, jer njezina su čuvstva suho zlato, a još i sada, poslije mnogo, svježe u cjelovu su njene rumen-usne.

Njena je vjernost vječni izvor vode, a ljubav čisto, iscijeđeno ulje.

I gorućem što kandilu je ulje za moju mladu ona bit će dušu; rad nje ću preći i kopna i vode, i čuvati je škrto kao zlato, a ona dat će meni svoje usne, i cjelove na njima sveder svježe.

1850

Handwritten signature

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

1850

Handwritten signature

1850

Proljetni

U slici plave, gole djevojčice Proljeće hrli, zimne goneć danke, kroz grmlje ruža i kroz tratinčice, kroz propupčalo pruće i ogranke.

U ruci nosi liru: zuje žice, na nježni dodir, srebrne i tanke.

Sav prostor ječi: kriče lastavice i slavulj hiteć na prve sastanke.

Proljeti nova! Uzmi svoju liru, pod onu dođi mendulu u cvatu, gdje vjenčan vijenac bere Zoe moja, i diraj žice: neka pjesma tvoja s mendule kida cvijeće i mom zlatu ovije glavu, kô da je u piru!

Ljetni

Uz rijeku leži, na travnome kraju umorno Ljeto od kupanja i ćuti, po travi vlažni prami mu rasuti, a crne oči poput vatre sjaju i preko žitnih poljana gledaju.

Na tamnoj sunce odsijeva mu puti; dok naokolo elijanti žuti okreću lice pram sunčanom sjaju.

O žarko Ljeto! Sad će Zoe moja do rijeke saći: crnje su joj oči od tvojih, kosa gušća nego tvoja,

15

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

— (627) 23 2811 —

— (627) 23 2811 —

Milan Begović: Izabrane pjesme kad kupanje ju poljepša i smoći; a ljubav njena, u zanosu svome, još jača je neg žar u suncu tvome.

Jesenji

U baštama pod plodovima granje k zemlji se svija: kroz lišće se žari jabuka zrela, uz debele panje obilati se grožđa crne dari, a šipak puca, dozrio za branje, kroz pukotine zrnje mu krvari: oh, takve usne moje milovanje ima, kad ljubav dušu joj ražari!

- Dobro nam došla, Jeseni podatna!

Gledajuć polja ratar te pozdravlja i srebrn-kosijer na berbu pripravlja.

Al kad ćeš meni doći, dobo zlatna?

Željno te čekam: i meni se hoće ljubavi moje slatko brati voće.

Zimni

O lijepo li je stat uz vatru skupa, kad ljuti vihor vani snijegom prši, s golih stabala kada granje krši i hladnom rukom o prozore lupa.

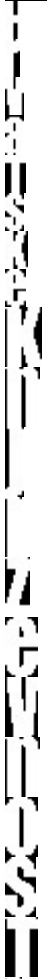
U nijemi mrak zmijovit plamen strši, u zlatnom žaru naša lica kupa.

Kô bijeli lišaj uz planinske krši uza me stojiš: lijepo li je skupa!

Ručice tvoje u mojima grijem, na mome krilu počiva ti glava, sanjareć sretna o danju toplijem, o zlatnom klasju, cvijeću među njime: i tvoja duša s milja uzdrhtava, a vani kamen s ljute puca zime.

16

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Milan Begović: Izabrane pjesme

U POLJIMA

Hoću te vjenčat, Zoe, u poljima gdje tlo je ravno, plodno i podatno, na kome hlada do noći ne ima; hoću te vjenčat tamo gdje prijatno igra se vjetar među cvjetovima, u poljima, što, široka kô platno kićeno, sižu puste u daljine -

hoću te vjenčat onda kad s vedrine u žarkom ljetu, plamti sunce zlatno.

Cvrčak će pjevat među zrelim žitom sunčanu himnu, zrnato će klasje pucketat živo, gibljuć vlaču vitom.

Oh, poljsko blago, mirisno suglasje, nad kojim lebdi širok zrak i pitom!

Pogledaj, Zoe - to polje za nas je postelja bračna, ono sunce sjajno svjedok, a poljsko šaputanje tajno vjenčane pjesni slatko blagoglasje.

Mlađanu glavu vijencem kukurjeke okitit ću ti i živog modraca, i priseć vjernu ljubav na uvijeke.

O sretni piru, gdje se štit ne baca pri obduljama, gdje ostrugâ zveke nema uz takmu biranih boraca, gdje se ne toči skupa medovina, a ne čuje se prelijevanje vina ni punih čaša zvonkost udaraca!

O sretni piru, u slobodi širnoj, na žaru ljetnom i uz cvijeće divlje, drug družicu gdje radosti u pirnoj ljubavi k žrtvi sprema i pozivlje!

U onoj tada svečanosti mirnoj cjelov po cjelov redaju se življe, šumori jače klasje, pa se svija na omašcima vjetra što ćarlija, a sunce ljubav zrakam blagosivlje.

Kad prođe dan, tad tajnom u sumoru saći će večer svijet da obavije, a cvrčak kao slatkom pri umoru pjevat će blaže svoje davorije -

sve dok ne usne. Kao na odmoru, opojeni od riječi ljubavnijeh, od zagrljaja iznemogli vrućih,

17

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

1957

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

Milan Begović: Izabrane pjesme počivat ćemo, mirno čekajući da noćca zastre vedre prostorije.

Raskošna prva noći, uz krijesnice na tisuće što letaju po zraku, i uz poline na prekid pjesmice!

Poljupci žedni u obzirnom mraku, neizbrojni kô na nebu zvijezdice, vi uzdisaji u mirisu jaku polja i rose - ko će ikad znati slatkoću vašu riječju iskazati?

Teško je izreć pravu radost svaku.

Kad sutra zora krvava zarudi ti, izmorena od duge ljubavi, na mojoj, Zoe, počivat ćeš grudi.

Iz daleka će pjetô da se javi, na novi da nas užitak probudi.

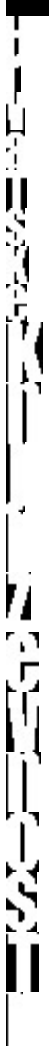
Vijenac što tebi na glavu postavih, još na po svjež od jutrnjice rose, sav raskidan će visjet oko kose, uvenut čim se svijetli dan pojavi.

A onda ćemo dić se sretni, mladi, da k onoj rijeci srebrnoj siđemo, uz koju plodni stoje vinogradi, a u njima kad grožđa uberemo od nedavno što rudi se i sladi, cjelove punim zrnjem brojiti ćemo.

Dotle će ševa, dižući se više pjevat sad blago, sad tiho, sad tiše - slušati ju dalje dok ne uzmognemo...

Hoću te vjenčati, Zoe, u poljima, gdje tlo je ravno, plodno i podatno, na kome hlada do noći ne ima; hoću te vjenčati tamo, gdje prijatno igra se vjetar među cvjetovima, u poljima što, široka kô platno kićeno, sižu puste u daljine -

hoću te vjenčati onda kad s vedrine u žarkom ljetu plamti sunce zlatno.

Le

—*Le*—

en

de

du

des

du

de

du

des

Le

—*Le*—

en

de

du

des

Milan Begović: Izabrane pjesme **IDILIČKI INTERMEZZO**

Pastourelle

Na livade, u kotline svoje bijelo stado vodim, za njim hitim, za njim hodim dokle sunce ne počine za visoku onu goru.

Onda prije noćne tame ovčice se moje same povraćaju svome toru.

Znadu one svoju stazu i raskrižja pustu varku, obikle su svakom jarku, sigurne pri svakom gazu.

Moje frule glas romoni i prati ih našem selu, gdjeno vide crkvu bijelu s koje zvon u sumrak zvoni.

Zoe - tako želje moje idu svjetskom po prostorju, u pustoši il na morju čeznu samo krilo tvoje.

Moja pjesma želje prati kroz hladnoću ljudstva pusta nit joj ushit ikad susta dok ih k tebi ne povrati.

Romanca

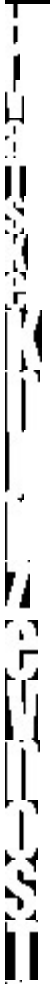
Kroz prozirnu maglu zora

u ružičnom smiješku titra, pa se svija tanka, hitra oko mirnog tvog prozora.

Čeka dok ti oku snenom sanak dignu lake mreže, da cjelovu u rumenom prikaže ti želje svježe.

19

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

— (627) 23 2811 — **ST. LOUIS** — (627) 23 2811 — **PHOTOGRAPHY**

Milan Begović: Izabrane pjesme
Hrizanteme i ružice mirišu u ranom
dašku, rastvarajuć stidnu čašku
bistre rose za kapljice.

Očekuju da i one pozdrave te u svom sjaju,
i da tvoje bijele none čistom rosom
poštrapaju.

A tvoj Xeres na uranku želi da te pjesmom
slavi, da ti zbori o ljubavi, čim se
otmeš zadnjem sanku, čim se kažeš kod
prozora.

Duša dršće kao citra -

Kroz prozirnu maglu zora u ružičnom
smiješku titra.

Romanca

Znaš li one ravni među dva proplanka, gdje se suton tavní -
čim nestane danka -
nad obzorje svije?

Znaš li gdje s večera kroz prodolje vije vjetar sa sjevera?

Gdjeno poput straže vite stoje jele: oči pogled traže, duše uzdah
žele?

U onoj samoći

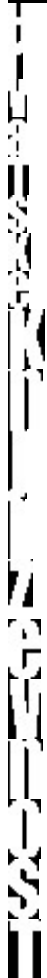
k sebi sam te zvaó i u kasnoj noći ročište ti dao.

I došla si, Zoe.

Sjećaš one čase?

20

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Se

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

Se

1880

1881

1882

Milan Begović: Izabrane pjesme Sjećaš pjesme tvoje kroz noć što se glase?

Bregovi daleki, u onoj uvali,
u dvostrukoj jeki njih su ponavljali.

Slatka pjesmo, što se lomiš o brdine, koju vjetri nose s dola u visine, i duša se moja, koja vječno ljubi, kao jeka tvoja u bezmjerje gubi.

Pastourelle

Prosuše se s vjetrom kiše, kao da se proljet sama raztočila u suzama i kroz vjetar da uzdiše.

Kidaju se mlade rese sa lješnjaka i vrbinja, a s bajama i gloginja cvjetne čaške kiša trese.

Potočine bijesno šume kroz prodolje nizbrdice, rušeć mirne zaklonice, zasipljući zgodne drume.

U priklonu stado naše u svome se toru stislo, čezne nujno i prokislo za slobodom vedre paše.

A ti, Zoe, niz pašnjake, niz livade gledaš mukom, gledaš kako vlažnom rukom vrijeme kida cvijet i travke.

21

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Se

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

Se

1880

1881

1882

Milan Begović: Izabrane pjesme
Al čemu ti bol i tuga?
Ta sutra će ljepše biti: znaš ko će te prenositi preko gaza i jaruga?

Ballata

Faune, daj, odloži frulu tanku i dođi sa mnom. Gledaj, zar je ona pri onom dolje zaravanku što provlači se gusto kroz šikarje?

Pođimo tiho, kradimice tamo, kroz suho rašće i savite grane, dok tajno se za njom ne došuljamo.

Nek ti se duša u grlu ne gane, nek smijeh te ne izdade; pred svakim šušnjem plahost bježat stane.

Pred njenu stazu, u spletenom granju, mi ćemo kutrit vrebajući na nju, dok nožice je ne zavedu mlade basrljajuć da na naš zaklon bane.

Ja ću je primit za ruke tanane, u slatkoj borbi nju ću nadhrvati, izljubit žarke usnice i lice, a ti ćeš frulom krik joj nadjačati da ne sjete se njene drugarice.

Faune, daj, odloži frulu tanku i dođi sa mnom. Gledaj, zar je ona pri onom dolje zaravanku što provlači se gusto kroz šikarje?

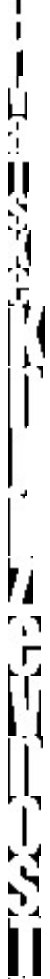
Ballata

Drijade tanke, na prudinu amo, i zavitlajte kolo svoje, kad iz šume se zlato vrati moje, da veselom ga igrom dočekamo!

Nosit će puno naručje ljubice, a oko glave vijenac od paprati, lješnjaka mladih pune košarice.

22

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

72 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100 101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150 151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200 201 202 203 204 205 206 207 208 209 210 211 212 213 214 215 216 217 218 219 220 221 222 223 224 225 226 227 228 229 230 231 232 233 234 235 236 237 238 239 240 241 242 243 244 245 246 247 248 249 250 251 252 253 254 255 256 257 258 259 260 261 262 263 264 265 266 267 268 269 270 271 272 273 274 275 276 277 278 279 280 281 282 283 284 285 286 287 288 289 290 291 292 293 294 295 296 297 298 299 300 301 302 303 304 305 306 307 308 309 310 311 312 313 314 315 316 317 318 319 320 321 322 323 324 325 326 327 328 329 330 331 332 333 334 335 336 337 338 339 340 341 342 343 344 345 346 347 348 349 350 351 352 353 354 355 356 357 358 359 360 361 362 363 364 365 366 367 368 369 370 371 372 373 374 375 376 377 378 379 380 381 382 383 384 385 386 387 388 389 390 391 392 393 394 395 396 397 398 399 400 401 402 403 404 405 406 407 408 409 410 411 412 413 414 415 416 417 418 419 420 421 422 423 424 425 426 427 428 429 430 431 432 433 434 435 436 437 438 439 440 441 442 443 444 445 446 447 448 449 450 451 452 453 454 455 456 457 458 459 460 461 462 463 464 465 466 467 468 469 470 471 472 473 474 475 476 477 478 479 480 481 482 483 484 485 486 487 488 489 490 491 492 493 494 495 496 497 498 499 500 501 502 503 504 505 506 507 508 509 510 511 512 513 514 515 516 517 518 519 520 521 522 523 524 525 526 527 528 529 530 531 532 533 534 535 536 537 538 539 540 541 542 543 544 545 546 547 548 549 550 551 552 553 554 555 556 557 558 559 560 561 562 563 564 565 566 567 568 569 570 571 572 573 574 575 576 577 578 579 580 581 582 583 584 585 586 587 588 589 590 591 592 593 594 595 596 597 598 599 600 601 602 603 604 605 606 607 608 609 610 611 612 613 614 615 616 617 618 619 620 621 622 623 624 625 626 627 628 629 630 631 632 633 634 635 636 637 638 639 640 641 642 643 644 645 646 647 648 649 650 651 652 653 654 655 656 657 658 659 660 661 662 663 664 665 666 667 668 669 670 671 672 673 674 675 676 677 678 679 680 681 682 683 684 685 686 687 688 689 690 691 692 693 694 695 696 697 698 699 700 701 702 703 704 705 706 707 708 709 710 711 712 713 714 715 716 717 718 719 720 721 722 723 724 725 726 727 728 729 730 731 732 733 734 735 736 737 738 739 740 741 742 743 744 745 746 747 748 749 750 751 752 753 754 755 756 757 758 759 760 761 762 763 764 765 766 767 768 769 770 771 772 773 774 775 776 777 778 779 780 781 782 783 784 785 786 787 788 789 790 791 792 793 794 795 796 797 798 799 800 801 802 803 804 805 806 807 808 809 810 811 812 813 814 815 816 817 818 819 820 821 822 823 824 825 826 827 828 829 830 831 832 833 834 835 836 837 838 839 840 841 842 843 844 845 846 847 848 849 850 851 852 853 854 855 856 857 858 859 860 861 862 863 864 865 866 867 868 869 870 871 872 873 874 875 876 877 878 879 880 881 882 883 884 885 886 887 888 889 890 891 892 893 894 895 896 897 898 899 900 901 902 903 904 905 906 907 908 909 910 911 912 913 914 915 916 917 918 919 920 921 922 923 924 925 926 927 928 929 930 931 932 933 934 935 936 937 938 939 940 941 942 943 944 945 946 947 948 949 950 951 952 953 954 955 956 957 958 959 960 961 962 963 964 965 966 967 968 969 970 971 972 973 974 975 976 977 978 979 980 981 982 983 984 985 986 987 988 989 990 991 992 993 994 995 996 997 998 999 1000

1001 1002 1003 1004 1005 1006 1007 1008 1009 1010 1011 1012 1013 1014 1015 1016 1017 1018 1019 1020 1021 1022 1023 1024 1025 1026 1027 1028 1029 1030 1031 1032 1033 1034 1035 1036 1037 1038 1039 1040 1041 1042 1043 1044 1045 1046 1047 1048 1049 1050 1051 1052 1053 1054 1055 1056 1057 1058 1059 1060 1061 1062 1063 1064 1065 1066 1067 1068 1069 1070 1071 1072 1073 1074 1075 1076 1077 1078 1079 1080 1081 1082 1083 1084 1085 1086 1087 1088 1089 1090 1091 1092 1093 1094 1095 1096 1097 1098 1099 1100 1101 1102 1103 1104 1105 1106 1107 1108 1109 1110 1111 1112 1113 1114 1115 1116 1117 1118 1119 1120 1121 1122 1123 1124 1125 1126 1127 1128 1129 1130 1131 1132 1133 1134 1135 1136 1137 1138 1139 1140 1141 1142 1143 1144 1145 1146 1147 1148 1149 1150 1151 1152 1153 1154 1155 1156 1157 1158 1159 1160 1161 1162 1163 1164 1165 1166 1167 1168 1169 1170 1171 1172 1173 1174 1175 1176 1177 1178 1179 1180 1181 1182 1183 1184 1185 1186 1187 1188 1189 1190 1191 1192 1193 1194 1195 1196 1197 1198 1199 1200 1201 1202 1203 1204 1205 1206 1207 1208 1209 1210 1211 1212 1213 1214 1215 1216 1217 1218 1219 1220 1221 1222 1223 1224 1225 1226 1227 1228 1229 1230 1231 1232 1233 1234 1235 1236 1237 1238 1239 1240 1241 1242 1243 1244 1245 1246 1247 1248 1249 1250 1251 1252 1253 1254 1255 1256 1257 1258 1259 1260 1261 1262 1263 1264 1265 1266 1267 1268 1269 1270 1271 1272 1273 1274 1275 1276 1277 1278 1279 1280 1281 1282 1283 1284 1285 1286 1287 1288 1289 1290 1291 1292 1293 1294 1295 1296 1297 1298 1299 1300 1301 1302 1303 1304 1305 1306 1307 1308 1309 1310 1311 1312 1313 1314 1315 1316 1317 1318 1319 1320 1321 1322 1323 1324 1325 1326 1327 1328 1329 1330 1331 1332 1333 1334 1335 1336 1337 1338 1339 1340 1341 1342 1343 1344 1345 1346 1347 1348 1349 1350 1351 1352 1353 1354 1355 1356 1357 1358 1359 1360 1361 1362 1363 1364 1365 1366 1367 1368 1369 1370 1371 1372 1373 1374 1375 1376 1377 1378 1379 1380 1381 1382 1383 1384 1385 1386 1387 1388 1389 1390 1391 1392 1393 1394 1395 1396 1397 1398 1399 1400 1401 1402 1403 1404 1405 1406 1407 1408 1409 1410 1411 1412 1413 1414 1415 1416 1417 1418 1419 1420 1421 1422 1423 1424 1425 1426 1427 1428 1429 1430 1431 1432 1433 1434 1435 1436 1437 1438 1439 1440 1441 1442 1443 1444 1445 1446 1447 1448 1449 1450 1451 1452 1453 1454 1455 1456 1457 1458 1459 1460 1461 1462 1463 1464 1465 1466 1467 1468 1469 1470 1471 1472 1473 1474 1475 1476 1477 1478 1479 1480 1481 1482 1483 1484 1485 1486 1487 1488 1489 1490 1491 1492 1493 1494 1495 1496 1497 1498 1499 1500 1501 1502 1503 1504 1505 1506 1507 1508 1509 1510 1511 1512 1513 1514 1515 1516 1517 1518 1519 1520 1521 1522 1523 1524 1525 1526 1527 1528 1529 1530 1531 1532 1533 1534 1535 1536 1537 1538 1539 1540 1541 1542 1543 1544 1545 1546 1547 1548 1549 1550 1551 1552 1553 1554 1555 1556 1557 1558 1559 1560 1561 1562 1563 1564 1565 1566 1567 1568 1569 1570 1571 1572 1573 1574 1575 1576 1577 1578 1579 1580 1581 1582 1583 1584 1585 1586 1587 1588 1589 1590 1591 1592 1593 1594 1595 1596 1597 1598 1599 1600 1601 1602 1603 1604 1605 1606 1607 1608 1609 1610 1611 1612 1613 1614 1615 1616 1617 1618 1619 1620 1621 1622 1623 1624 1625 1626 1627 1628 1629 1630 1631 1632 1633 1634 1635 1636 1637 1638 1639 1640 1641 1642 1643 1644 1645 1646 1647 1648 1649 1650 1651 1652 1653 1654 1655 1656 1657 1658 1659 1660 1661 1662 1663 1664 1665 1666 1667 1668 1669 1670 1671 1672 1673 1674 1675 1676 1677 1678 1679 1680 1681 1682 1683 1684 1685 1686 1687 1688 1689 1690 1691 1692 1693 1694 1695 1696 1697 1698 1699 1700 1701 1702 1703 1704 1705 1706 1707 1708 1709 1710 1711 1712 1713 1714 1715 1716 1717 1718 1719 1720 1721 1722 1723 1724 1725 1726 1727 1728 1729 1730 1731 1732 1733 1734 1735 1736 1737 1738 1739 1740 1741 1742 1743 1744 1745 1746 1747 1748 1749 1750 1751 1752 1753 1754 1755 1756 1757 1758 1759 1760 1761 1762 1763 1764 1765 1766 1767 1768 1769 1770 1771 1772 1773 1774 1775 1776 1777 1778 1779 1780 1781 1782 1783 1784 1785 1786 1787 1788 1789 1790 1791 1792 1793 1794 1795 1796 1797 1798 1799 1800 1801 1802 1803 1804 1805 1806 1807 1808 1809 1810 1811 1812 1813 1814 1815 1816 1817 1818 1819 1820 1821 1822 1823 1824 1825 1826 1827 1828 1829 1830 1831 1832 1833 1834 1835 1836 1837 1838 1839 1840 1841 1842 1843 1844 1845 1846 1847 1848 1849 1850 1851 1852 1853 1854 1855 1856 1857 1858 1859 1860 1861 1862 1863 1864 1865 1866 1867 1868 1869 1870 1871 1872 1873 1874 1875 1876 1877 1878 1879 1880 1881 1882 1883 1884 1885 1886 1887 1888 1889 1890 1891 1892 1893 1894 1895 1896 1897 1898 1899 1900 1901 1902 1903 1904 1905 1906 1907 1908 1909 1910 1911 1912 1913 1914 1915 1916 1917 1918 1919 1920 1921 1922 1923 1924 1925 1926 1927 1928 1929 1930 1931 1932 1933 1934 1935 1936 1937 1938 1939 1940 1941 1942 1943 1944 1945 1946 1947 1948 1949 1950 1951 1952 1953 1954 1955 1956 1957 1958 1959 1960 1961 1962 1963 1964 1965 1966 1967 1968 1969 1970 1971 1972 1973 1974 1975 1976 1977 1978 1979 1980 1981 1982 1983 1984 1985 1986 1987 1988 1989 1990 1991 1992 1993 1994 1995 1996 1997 1998 1999 2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677

Milan Begović: Izabrane pjesme I kad se k nama vesela navrati i darove donese, u očima će njenim ljubav sjati.

Oh, porubljene oči trepavicam, zaokružene gustim obrvicam, vaš pogled pokoj srcu mom odnese!

Pa kad će te se ovdje pokazati, na stabalju će granje zaigrati, o granje bršljan ovit će se čvršće, kroz lišće uzdah vjetrića će proći -

a moje srce s milja će da dršće, kô lune sjaj na jezeru, u noći.

Drijade tanke, na prudinu amo, i zavitlajte kolo svoje, kad iz šume se zlato vrati moje, da veselom ga igrom dočekamo!

Pastourelle

O sastanci čarni naši na prudini stepnoj, travnoj, gdje u svakoj noći tavnoj vodili smo konje k paši, da u hladu pasu ljetnom!

Sterala se duga tmica širom brda i ravnica, a sa riječju mirnom, sjetnom zborili smo kao u snu.

Na mom krilu ležala si: milujući tvoje vlasi, cjelivah ti krvnu usnu.

Hzali su konji divlje, kô da noć kroz tminu jeca, a na nebu bez mjeseca drhtale su zvijezde življe.

Dignusmo se: vrancu tamnom, što se bijesno, divlje plaši, tegnuh ular, na nj uzjaših i postavih tebe sa mnom.

23

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Le

— 1872

23

—

—

—

—

—

—

—

—

— 1872

23

—

Paris

Milan Begović: Izabrane pjesme Letjeli smo preko stepa, u daljine,
nad strmeni, kraj ponora nebrojenih -

letjeli smo kô Mazepa.

Plaha krda hitrim skokom bježahu pred konjem hitnim, a pastiri
ljubopitnim gledali su na nas okom.

I ja sam te vino čvršće, ne plašec se noći crne: oh, rado se u smrt
srne kad ushitom duša dršće!

Pastourelle

Kroz pukline i gudure

vjetrine se gone nagle, kô sablasti mliječne magle po mutnom se nebu žure i šireći ruke tanke zagrljaju vrške brda.

Vraćaju se plaha krda, vijugajuć kroz proplanke, niz humove tromo, bolno: kao sprovod. Zoe, i mi umaknimo ljutoj zimi, dok nam vrijeme neumolno ne zatvori pute znane.

A vi zbogom vedre paše, na kojima stado naše plandovalo sretne dane.

Omorike zbogom vite, ostavljam vas uzdisanjem, prignite se gustim granjem pa me njime zagrlite.

Zbogom jele i borovlje, i bršljani i paprati, a i vas ću spominjati o kupine i korovlje.

III

1850

1850

1850

Milan Begović: Izabrane pjesme Zbogom vedre prostorije, gdje zapadi krvlju gore, gdje ružične sviću zore, a u puno podne sije zlatno sunce u sto plama -

čim se dolje laste vrate, prvi bajam čim procvate, opet ćemo doći k vama.

NA IZVORU

Kroz mliječnu zelen i kroz stidno lišće novo se smiješi proljeće. Kad vruće ljubavi želja mlado srce stišće, kad duša tone u slatko čeznuće u beskraj milja i radosti tajne -

na sunce slična, koje uz granuće u vedri prostor prši zrake sjajne.

A mi smo, Zoe, jašeć zalutali u šikare i šume veličajne.

Na drvlju tek su čvori propupčali, a ogranci su mladi, kao kose od šumskih vila, na vjetru titrali, posuti živim kapljicama rose.

Dok ljubica nam svježi i opojni uzdasi pozdrav u svanuće nose.

Jašimo dalje: hrastovi bezbrojni, i lipe, brijesti ostaju za nama...

Poskoknu konji zapjenjeni, znojni, i maknuv glavom, sjaj sunčeva plama u modrom njenom oku bljesne. Ptice cvrkutnu, šušnu u gustim granama.

A tebi sunce obasipa lice ružama zlatnim u obliku smiješka, cjelivajuć ti u krvi usnice.

1872

Handwritten signature

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

1880

Handwritten signature

1881

F

Milan Begović: Izabrane pjesme U sitnoj, nježnoj ruci uzda teška remenom prste stišće, da na njima vidi se modra, okrutna bilješka.

Jašimo dalje neznanim putima -

kad gore, više, za nečim kroz drvlje, pohlepan pogled s oka se otima: kô neko bijelo, fantastično grmlje, kô sive magle pramen u daljini, dršće i sjaje. (Put se šumski strmlje vijuga pred nam). A i glas se čini kô ljudski otud - i klik odjekiva, i zov i smijeh u šumskoj pustolini.

Al nije to ni grm ni magla siva, (dođosmo bliže), nego četa cijela ljudstva što jedan drugog potiskiva, gomilajuć se oko šumskog vrela, uz koje sjedi djevica i nudi iz zlatne školjke vode. Njena bijela ručica ne zna što su ljudski trudi, neg dijeli samo neprestance, žurno i barem kaplju svakom dati žudi.

Al mnoštvo srće, otimlje se burno, kô da se boji vrelo da presuši, il ruka klone podatna, il tmurno da vrijeme vedri život ne uguši.

Siđosmo s konja. Kô najžešći plamen oživlje bijesna žudnja nam u duši -

i za ruku te držeć, vuć' te stanem med mnoštvo žedno. Sad me jedan tisne, sad drugi gurne - posrnem i panem; al opet skočih. -

Šaka jače stisne ručicu tvoju i hrlimo življe -

a duh od žeđe hoće da mi svisne.

"Dođite k meni, što žeđate divlje!

Ko s ovog vrutka pije - okusit će najveće slasti" - djevica pozivlje

26

— *Handwritten text, mostly illegible due to blurring and bleed-through.*

Handwritten signature or name in cursive script.

— *Handwritten text, mostly illegible due to blurring and bleed-through.*

Milan Begović: Izabrane pjesme takmace ljute. "Prolazno je žiće: tek u užitku sva je sreća. Ljepost vječita ja sam. Ja kroz vaše biće prosut ću svoju uzvišenu krjepost.

Bez mene sve je pustoš i golota, bez mene sve je umrlost i sljepost.

Dođite željni slasti i života; u svakoj leži ovog pića kapi neizmijerna, nedosežna milota."

A mnoštvo jače pohrli, zavapi, i pruža ruke u pomamnoj težnji iz zlatne školjke piće da iskapi.

Ajdemo, Zoe, našeg bivstva k čežnji!

Drži se jače, ne daj se - nek trudno koljeno kleca, nek izdaju gležnji.

Još čas - i evo (nije uzaludno vapila duša) tu je školjka zlatna!

Daj, pijmo, Zoe, strasno i požudno, daj, pijmo, Zoe, - kad ruka podatna duh poji nas sa slašću, blažeć bijedne i tužne dane žića nam neznatna!

Padoše školjci na rub usne žedne.

Oh, beskrajno i divno uživanje!

Sipalo sunce zrake nepregledne, a žagorile ptičice kroz granje...

27

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Le

—*Le*—

en

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

Milan Begović: Izabrane pjesme **MISTIČKI SONETI** *Là est le bien que tout esprit desire, Là le repos, où tout le monde aspire là est l'amour, là le plaisir encore.*

Là, ô mon ame, au plus haut ciel guidée, tu y pourras reconnoistre l' Idée de la beauté, qu'en ce monde j'adore.

Joachim du Bellay

1.

Prolaze hitre, tajanstvene sjene pred mojom dušom, teški leži sumor u misli mojoj, a ukočen umor tijelo mi drži. Zar su uspomene te prikaze što prolaze kraj mene?

Što je taj gluhi od haljina šumor?

Taj srebrn zvuk i rajske pjesme žubor?

I vidim idu čete nebrojene anđela tankih, visoko u zraku, s trubljama dugim, kako fra Beato Angelico ih u mističnim snovim viđô i slikô. A u polumraku razaznajem i gledam svoje zlato med četam tim i mišlju za njim plovim...

2.

U čudu se je sved svjetina selska pitala: - Zašto, kad nad bregovima ružična zora sva u sjaju bljeska, u crkvu hiti Xeres? Ili ima na duši grijeh najteži med svima, pa moli da ga Gospođa nebeska, milosna Majka tužnim grješnicima, nesretnih Radost, Kraljica anđelska

28

1850

L

1850

1850

Milan Begović: Izabrane pjesme od grijeha riješi? - Oni, ah, ne znaju, na onoj tamnoj slici Majke Božje, anđela skup na donjem stoji kraju i njeno sveto cjeliva podnožje; med njima jedan sličan zlatu mome, ljubljenom zlatu - toli dalekome.

3.

U crkvu si me zvala na ročište, u predvečer kad u njoj nikog nema, kada samoća i pustošnost nijema prostore svete otajnošću tište.

Stupovi hite hramu na nebište, zagrljaju se gore. Kô da drijema, uljenka gluho dršće ispod trijema-U crkvu si me zvala na ročište...

U polutami stali smo pod lukom ko pokajničke duše. Drhtala si kad tanano ti tijelo ovih rukom.

Uljenka dolje u trijemu se zgasi, orguljna cijev je dahnula iz tame: ti si se čvršće vinula uza me.

4.

Jecahu jako kroz srebrne trublje orgulje divnu misu Palestrine, a jecaj onaj sad tanje, sad dublje ozvanjao je crkvi u visine.

Ti bje kraj mene. Tamo iz daljine plamtio oltar poput žive zublje u tisuć svijeća: od svjetlosti njine sjale su tvoje zjenice golublje.

U misli naše vjenčanje sam gledô, što pred Bogom se mora da izvrši, čiji su svijetu nerazriješni lanci.

I na to sam ti vječan prsten predô, a jedan svjedok štap koljenom skrši: kô u "Vjenčanju" Rafaela Sanzi.

29

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Le

— 1872

23

—

—

—

—

—

—

—

—

—

— 1872

23

Paris

Le

Milan Begović: Izabrane pjesme 5.

Luka: XII. 27.

U oblacima tamnjana, uz zvuke čarobnih harfa i tananih frula stojiš,
o Zoe - a bijele si ruke sklopljene, moleć, u vis uzdignula.

Pred očima si mojim zasinula čišća neg ljljan iz anđelske ruke,
Djevica koji vidje, kad je čula s usana svetih nebeske poruke; čišća
neg ljljan, o kom Prorok zbori, da ni Salamun u najvećoj slavi ne imô
slične njegovoj odori...

Žubor se harfa zvukom frulâ spliče: a uzdah moje čežnje i ljubavi
obavija ti djevičansko biće.

30

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1875

Handwritten signature

1875

1875

1875

1875

1875

1875

1875

Handwritten signature

1875

72 23 2472002511041920

Milan Begović: Izabrane pjesme

MUZIKA

1. Fra Beato Angelico:

Angeli suonatori

Maestoso

Visoko drže svetim na usnama anđeli trublje duge. Ozvanjaju u svemirnim beskrajnim širinama metalni zvuci - pa se pričinjaju kô usklik slave. (Zlatno odsijevaju sunčane zrake u čistim trubljama.)
Nek slavljen bude Gospod u svom sjaju!

Nek slavljen bude Gospod nad vojskama!

O akordi iz mističnih zborova anđelskih, što vas čuo Fra Beato, u najslađem od umjetničkih snova, u vašem skladu veličajnom duša pjesnička ćuti milje nepoznato i zanos slave nedosežne kuša.

2. Carlo Dolce:

Sv. Cecilija

Appassionato

U uzvišenoj strasti uzdisajne igraju tipke tvojim pod prstima; oh, tanke ruke, slične ljiljanima u polumračju predvečeri tajne!

Duboka raskoš, slasti veličajne spliću se, dišu u tim akordima, a zatvorenim tvojim na očima kao da dršću trepavice sjajne.

O divna, strasna glazbo Carla Dolce, u kojoj vječno živi nadahnuće, ovij mi biće snagom tvoga milja!

31

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Le

—*Le*—

en

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

Milan Begović: Izabrane pjesme Uza te svaka ove zemlje bol će postati rajska, a svako čeznuće dovinut će se neumrla cilja.

3. Rafael D'Urbino:

II violinista

Adagio

Titraju strune tvoje kô ushitna duša kad titra pred čudom ljeposti, a s njih, u slatkoj, nježnoj turobnosti dižu se rajski zvuci. Tvoja kitna s ganuća kosa trepti kao sitna na vjetru trava. Čežnja besmrtnosti i uzvišena krjepost umjetnosti na čelu tvome sjaje nedohitna.

Oh, igranj! Neka vječno blagoglasje zanese moju dušu čarnom moću, budeći u njoj misli neobične: a ona će - kô nemirno talasje u pješčan žal - uronit u slatkoću što puni tvoje oči nepomične.

EPOD. BRŠLJAN

I hrast je pričo: "Nejasno i kao kroz mliječnu maglu misô sjećaj hvata, kad ponosan i mlad sam jošte stao u prašumi, što vijekom obuhvata davnine drevne. Omorika stara, visoka jela i lipa krošnjata kraj mene bjehu. U slici stražara oholim vrškom sve ih nadvisivah, grleć se zrakom iz sunčeva žara.

1872

Handwritten signature

1873

1874

1875

1876

Handwritten signature

1877

F

Milan Begović: Izabrane pjesme Kad proljet dođi: onda pogledivah niz pašnjake, niz bašte, niz brežuljke, na izvor, iz kog voda vrije živa, glogočuć hitro kroz srebrne puljke, na čistac, gdje se šumske vile vrzle, na satire i vješce i patuljke.

Kad zima dođi, noseć vjetre mrzle: padalo lišće s mene, a pod snijegom životne žile u zemlji bi smrzle.

Oh, teško bješe pod tom zimnom stegom!

Željno bih čekô da se prve rode, dolazeć s juga, oglase pod brijegom, a hladni snijeg sa pašnjaka da ode, na mladoj travi, žutoj od svježosti, da iznovice vile kolo vode.

I bilo jednoc: lude od mladosti Drijade hitno zavitlale kolo, u vrtlogu kô divlje okretnosti.

Zamirisala šuma naokolo, a Fauni su virili kroz granje na ono jato ružično i golo.

U jatu jedna ima noške tanje, i čvršće skokne i govori slađe; oh, za ljepotom vječno uzdisanje!

Kad nenadno skup Fauna izađe, razletiše se sve kô plahe srne, a ona zaklon iza mene nađe -

(O sjajne oči, velike i crne, svilene vlasi smrekom uvijene, ručice bijele i usnice krvne!) - i reče: - Hraste, daj zakrili mene od bijesne čete nakaznih bogova, od kojih sved smo divlji progonjene.

Iz harnosti ću svojih slast cjelova prelitati sretna u granje ti svježije ovit te pletom zlačanih pramova.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Milan Begović: Izabrane pjesme Nek navijek ljubav uza te me sveže: Zaštiti me, ta čuješ kako kriče družice moje i kroz šumu bježe!

Na glasak taj stâ lišće da se miče, zatrepta granje slatkom u šumoru, kô novi propup iz njega da niče.

I ona taknu moju mladu koru, pramove duge u pukline stavi, a mlado tijelo u svakom naboru propusti klice - i toplo se savi oko mog

drva - kao Bršljan čvrsti -
u uzvišenoj, besmrtnoj ljubavi.

Protegnuše se njeni bijeli prsti, uz moju koru sljubivši se tamnu, a
na njima se mlado lišće svrsti.

Tad stade sisat u dašku pomamnu iz mene sok - a ja sam drhtô,
ginô, u osjećaju zanosnu i plamnu, i uz dušu sam svoju nju privinô,
da nič'ja ruka, ni udesna sila, ni Pan od tijela mog ju ne otkinô."

*

Ljepota tako vječita se svila oko života zanosnog pjesnika, svojom
mu snagom dušu zagrlila.

Okovi teški taštih mogućnika, vijekovi mračni zalud su je stisli, zalud
je ruši gnjev licemjernika!

I ako nju su za časak istisli iz umjetničkih duša neumrlih, u velikoj,
neoskvrnutoj misli, što nekada ju pojmi i prigrli, ona se opet ustaljuje
življe.

Ljepost je vječna - kako bi je strli varvari ljuti, il nevijeme divlje?

1872

Handwritten signature

1873

1874

1875

1876

Handwritten signature

1877

Milan Begović: Izabrane pjesme **ŽIVOT ZA CARA**

1.

Jesensko mutno jutro. Magla mliječna kroz drvlje gmili kô sablast. Kraj plota, kô okamine hladne, bez života, njih dvoje stoje. Grozna, pusta, vječna u oku bol im, a usna bezrječna tek dršće, trepti. On ruku omota o njezin pas, a ona se kikota kô očajnička luda. Nečovječna za rugom želja drži joj se duše, a srce puca poput stakla. Reče on: "Zbogom!" - ali suze riječ mu guše.

Tad maknu pramen plave kose, dirne poljupcem čelo. Tarantas poteče -

Njen jecaj ječi kroz prostore širne...

2.

Drndaju kola blatnim drumom. Selo u magli dolje izginu. Kroz šiblje tanano blješti nebo sivo, bijelo.

Poljija pusta: niz prazne se griblje srebrene vodne mlake. Neveselo prohladni vjetar gole vrbe ziblje i ljušti lišće zadnje i uvelo.

On sjedi miran i glavu prigiblje na žuljav dlan, pa onaj žudi plot i jablanje, bunar, stoborje i veče prijazno, zvučnim razblaženo zvonom, što dušu sladi, a pohote kroti...

A ruka sama grudima poteče, da kucaj srca zaustavi bonom.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

Milan Begović: Izabrane pjesme 3.

Na dvoru pljušti kiša, a niz stari i čađavi se duvar kaplje cijede.

Drjemuška mačak na banku i prede.

Samovar žurno glogoće i vari, u vazduh iz njeg hite kolobari.

Zgureno, nujno pokraj peći sjede otac i majka. On reče: - Što vrijede uzdasi tvoji - i taj plač što mari?

Sve je svejedno. "Znadem" ona šapnu, a jecaj kida šaput, "ali čemu materi daje Bog..." i riječ zapnu.

Tad nadoveza starčić plah, umilan: - Do vijeka, stara, čast i slava
Njemu On mudar jest, On svemožan, On silan! -

4.

U krvi zapad plamti, varoš sveta rumeni se kô silna ruža. Kao pomamne zublje tornji i kubeta iz dalji blješte. On je na brijeg stao, pa gleda čudom raskoš toga svijeta i snažni sjaj, što žarom obasjao njegovo oko. Gorčina i sjeta iz srca splinu, duh se razabrao i veličanstvom napunja se nekim.

A dolje šumi rijeka, a na Kremlju zabruje zvona glasom blagim, mekim...

Poposta časak, prignu se na zemlju, šubaru skide. Sunčev trak na голу položi glavu zlatnu aureolu.

5.

Kroz kolutove tamjanova dima svijetnjaci trepte, ikonostas blista, sa kog, kô krvav mjesec, lice Hrista svoj blagi pogled baca vjericima.

36

132

Le

132

132

132

132

132

132

132

132

132

Le

132

132

Milan Begović: Izabrane pjesme Bortnjanskog tužna pjesma obuzima prostore svete: kô od srebra čista glasići djece ječe. Poput lista na vjetru dršču srca u grudima.

I presta služba. Ali kroz tišinu najednom romon patrijarhe glasa, uzdahu sličan, soborom se vinu.

Kô silan val se mnoštvo zatalasa, a iz dna dušâ krepki i svečani zaori uzvik: - Bože Carja hrani! -

6.

Čekaju čete poredane - mlada i krjepka momčad: silna ruska duša.

Od jednog k drugom šaput, a on sluša i svoga cara vidjeti je rada.

Božanstvom on ga drži, on se nada da u njegov oko kô zublja, što tmuša pomrčat ne zna, koje zalud kuša da smrtna motri zjena. Iznenada kimvali, trublje odjeknuše snažno.

Car ide: tamno lice, oko nijemo.

Al on ga gleda smjelo i odvažno i ganut šapće: - Vidiš, u daljinu mi polazimo: krvlju našom ćemo otkupit tvoju radost i vedrinu!

7.

Zanosno zbori car: - Junaci, čije grudi su gvožđe, srce žestok plamen!

Osvojite mi kraj, gdje sveder sije sunčani pogled neugasiv, mamen

-

osvojite mi carstvo sunca! Bije snažna me želja, da, kô slave znamen, podignem hram još ljepši nego li je Uspenski sobor. Svijetlih zraka pramen iz sunca ćemo trgnuti i ovit jabuku s njima silnu ispod krsta.

I u tom hramu želim ja ponovit

37

Milan Begović: Izabrane pjesme krunjenje svoje! - Reče car, a sluša pobožno krotka vojska, sluša čvrsta i krjepka momčad, sluša ruska duša.

8.

I brza naprijed bučno vlak - niz ravne prostore tundre, preko voda bijesnih i stoljetne kroz jele, što uspravne spram prostora se uzdižu nebesnih.

Kroz štropot kola struji, kano davne prošlosti odjek, glas turobne pjesni, a balalajka jeca kô sred tavne, olujne noći ubogar bolesni.

On čelom staklo okanca pritište i gleda u svijet pojuć: "Dođi, dušo, u suton tavni sađi na ročište k livadi onoj. Ah, tamo je krasno!

I ti ćeš doći, čekat ćeš me, dušo.

No sve je zalud - jer će biti kasno..."

9.

Praskaju grane, a zvižduk se vije; gorostas regbi kroz prašumu luta, uzdišuć muklo, krči sebi puta rukama snažnim: to vjetrina bije sibirsku pustoš. Sve u vlaku snije, tek on je budan. Njega mori ljuta beznadna čežnja, pa ispod kaputa uvlači ruku, gdje na srcu grije srebrni obraz, majke spomen dragi.

On prinese ga na usta, što gore kô živa rana. Dugo osta tako, dok san ga nije obhrvao blagi.

A vani vjetar jake čupa bore, praskaju grane, vuci viju jako.

38

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

132

Le

132

132

132

132

132

132

132

132

132

Le

132

132

Milan Begović: Izabrane pjesme 10.

Ružičan posmijeh siplje jutro svježije na čudnu varoš i ovija krive linije kuća i pagoda. Žive rječine ljudi sokacima bježe kroz sjajnu rumen. Stojeć ispod veže trgovci nude povjesma, kadive, papirnog cvijeća, džidže zamamljive zvjedljivom mnoštvu, što se uz tezu sleže.

On željno motri šarenilo bujno, pa misli: - Ono sviloruno platno u nakite će ona izvest same; njezino lišće razvedrit će nujno oboci ovi, a prstenče zlatno još čvršće nju će privezat uza me.

11.

Bijaše praznik. Mladi i okretni pođoše tamo, gdje se groblje stere sinova sunca. Kroz drvlje se vere, kô tajni cjelov, dana prizrak sjetni.

Kô ogromni stražari tisućljetni kioski hitni i nakazno zvjere, lukovi smjeli, zmajevi, himere na podnožnicim, gdje se vrze cvjetni splet arabeska, ukočeno stoje.

A njemu misô za mišlju se reda i on se vraća u djetinjstvo svoje, spominje bajke nejasne i tamne, pa osvrće se plaho, kô da preda, da utvare se ne probude kamne.

1875

1875

1875

Milan Begović: Izabrane pjesme 12.

Rominja kiša, a noć je. Po kliskom i blatnom tlu koraca vojska.
Krište promukli glasi, a očajnom piskom ubojno zrno tople grudi ište.

U dalji bljesne, pa zagrmi. Diskom plamenim, regbi, da se niz
bojište umeće Samrt. Grčevitim stiskom njegovi prsti ljutu šarku tište
kô vjernu ljubju. U oku mu titra dušmanskog ognja odsjev, srce bije i
igra, kô pod vještom rukom citra.

Srčući naprijed uz krik drugova on misli, dolje u mraku se krije
zvjerinje s groblja sunčanih sinova.

13.

Kô bijeli pokrov slegla se je pusta jutrnja magla. Čopor konja hrže,
topovi lome prostor, s tisuć usta ozvanja: Hura! - Vođe kliču: Brže!

Naprijed! - A on pade, pak se usta i dalje hiti. Pušku k licu vrže, u maglu gađa. U to krvca gusta niz čelo, kano prosip ruža, trže.

I htjede dalje - ali pred njeg kroči kô neka strašna avet praznoočna, jabuku žarku u pregršti stišće.

On zdvojno kriknu, rukom pokri oči: jabuka pršte poput groma moćna, rastepe klupko ljudi - kao lišće...

14.

Nad tamnom gorom krvav uštap planô kô strašno oko. Kô crn plašt se suče po nebu razdrt oblak. Polagano plašljiva sjena razbojem se vuče

40

Le

— 1827

23

—

—

—

—

—

—

—

—

— 1827

23

—

Paris

Milan Begović: Izabrane pjesme i obzire se. Je l' se glasak ganô, u gaoljan se visoki uvuče.

I poslije malo opet tapa kano zvijer, nađe leš i sa njeg ruho svučé, džepove prazni. Zatim drugi hvata, prevrće, traži i otkapča puca odore krvne, pa otrže s vrata srebrni obraz, koji se svjetluca na mjesečini. Svud je mir - tek zamah vjetrića šušti među trstikama.

15.

Iz teška se je prenô sna. Po čelu jutrnji dašak golicne ga tio i čini mu se: to je cjelov bio.

Pa eto ranu zaboravlja vrelu i nalazi se kod kuće, na selu, na dragom polju. Klas se k zemlji svio, hariši kriče, vasiljok se skrio med gustom raži. A tamo na vrelu lagaško pjesma zvoni, cepti, plače i takmači se sa žuborom vode sad tiho - tiše, a sad jako - jače -

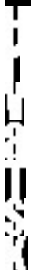
I on sve sluša, trudnu diže glavu, al svježâ rana opet ljuto bude i glava natrag klonula u travu.

16.

Zgrušana krvca oči mu zatvara, prstenje svijetlo pod vjeđama struji kroz tisućbojnu maglu. Tanko bruji u uhu, sitno - regbi cvil komara.

Čas kucne bilo, časkom se odmara kô sahat prije neg će stati. Zuji kroz mozak čopor misli: u oluji oblake tako pramen munjâ para il travom zmije plaze. A grud peče, i čini mu se da mu iz nje vadi ogromna šaka srce, iz kog hiti

41

1875

1875

1875

Milan Begović: Izabrane pjesme krvavi plamen. On se trgnu, reče: -
Ah, pusti srce; u njem zlatni nadi: još hoću ljubiti, jošte hoću žiti!

17.

Noć pusta, mrka. Pokriveno sniva njih dvoje starih, kô dvije trudne
oči.

I mir je: samo crv u brvnu toči il plahi vjetar škrine kroz ćerčiva.

Kô uzdah noći pred ikonom živa uljenka gori, a izbom se koči
pokućva tamna sjen. Na jednom kroči do vrata neko, lupne poput
diva.

Prenu se stara - gleda: pred ikonom drhtavo svijetlo raste, raste
više, postaje srce krvavo, rumeno, što trepti jadno, ječi jekom bonom
i - Majko! Majko! - kriči. Poput kiše starici suza poli lice sneno.

18.

Kô plašt poliven grimizom, crveni svod se nebeski. Razbojem svjetluca oružje pusto, kolajne i puca.

Leševi posvud leže povaljeni, zgrčenih pesti, čela izranjenih.

Nad njima mrka tičurina kljuca i mrtve srče oči. Vjetar puše, puca trstika žuta, oblaci gonjeni visoko zrakom, kidaju se. Gasne posljednja zvijezda u naručju zore, što zlatnim usnam vrške gora ljubi.

Na to se lice Proroka sa Jasne Poljane kaza kroz oblak i zbore njegove časne usnice: - Ne ubi!

42

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Le

—*Le*—

en

de

du

des

du

de

du

des

de

du

des

du

des

du

des

Milan Begović: Izabrane pjesme

KNJIGA SUNCA

Laudatu si, mi Signore, cum tuste le tue creature, spezialmente messer lu frate Sole, lu quale lu iorno allumeni per nui; e ellu è belu e radiante cum grande splendore; di te, Altissimu, porta significatione.

S. Francesco d'Assisi: "Laudes creaturarum"

TI NE ZNAŠ NAŠE SUNCE

Ti ne znaš naše sunce: kada grane i zlatnom usnom ljubi vrške gora kô zlatni bog, a površina mora purpurnim smiješkom smiješit mu se stane -

Ti ne znaš naše sunce: kada plane u žarko podne, kad iz modrih dvora vatrenom zubljom pali list po gorâ, potoke suši, izgara poljane -

Ti ne znaš naše sunce: kad se žari pri zapadu, u beskraj kada gine i poput srca ranjena krvari -

Kô naše sunce mi smo: nas miline i slasti mame, i nas strast izgara, a i zapad naš je od krvi i žara.

1871

L

1872

1873

1874

1875

1876

1877

1878

1879

L

NEPTUNOV HRAM U PAESTUMU

Vladimiru Nazoru

Kô sunčan san, kô čudna, neviđena prikaza stoji hram Neptunov. Snažni stupovi nose teret krjepkih stijena, kô gorostasi hrabri i odvažni, što na ramenu Olimp nose. Vrijeme potamnilo ih, zrak oko njih vlažni savio trulež, u kom klije sjeme i lišaja i gljiva i bršljana, što srču sok iz drevnog kama. Nijeme tu traže sove zaklona i stana, a pauk vreba ljute na komare i trovne muhe. Pusta, očajana sva priroda je u okolo: bare gnjiloćom dišu, groznica se vuče, kô strašna sablast, za ljetne omare.

Uz goli kamen bunika se suče i nesmiljena kukuta: med njima nit igra leptir, niti pčela zuče, neg samo poskok zviždi. I ne ima tu čobančeta, nema stada: vrelo njih vabi svježe među jablanima.

Al ti se ipak dižeš hrabro, smjelo, Neptunov hrame! Jakreb te ne peče kroz razpucano što ti gmiže tijelo.

I kada siđe to purpurno veče, odsijevaš svojim linijam o jasni nebeski azur - a kroza te ječe šumovi vjetra kao spomen krasni, što opetuje iz prošlosti milje, kad ono tebi Poseidon časni banuo na prag. A s njime obilje plavokosih Nereida i stari ronilac Nerej, kom u kosi bilje

44

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1921-1922

Le

1923-1924

1925-1926

Le

Milan Begović: Izabrane pjesme treperi morsko i koralj se žari i dršću alge. S njime Amfitrita, kraljica plava, kojoj strasni žar i pomama bijesna iz zjenice hita, a duga, duga kosa krije rame i bokove od alabastra. I ta nebeska družba, oj ponosni hrame, posveti tebe; svoju vječnost uli u stupovlje, u goleme ti kame, u kapitule, što su zadrhnuti oćutiv život. A izvana plamom sunćani zraci sveg te obasuli, kô zlatna himna neba. Pa kad tamom noć prekri svemir, prošav dan u sjeni i miru, nesta bogova - a hramom ležaše s kose biser otrunjeni, il krvav krnjak koralja, il prazna ispita školjka... O divni spomeni!

Uz njih ne ćutiš uzdaha porazna moćvara pustih, ne smeta te sova ni podli namet od korova razna; ne vrijeđa tebe navala vijekova nit podgriza te gušter, što se grije na podanku neslomivih stupova.

O Vlado - gledaj: naša duša ti je kô onaj hram, u njoj se silna snaga ljubavi ćuva, u njoj moć se krije božanska, koje nekoć uli blaga nebeska milost, e da tu kod ljudi bar negdje bude slavi njenoj traga.

Kô onaj hram smo: sa čežnjom u grudi za besmrtnom ljepotom, nit nas smete što podli šišmiš pohulit nas žudi, što korov nam se oko nogu plete, il mračna ptica prha oko ćela, da obzor našem pogledu omete.

izmučena tu utjehe, tu melema nek poda, a neka hrli krjepka i
vatrena, neobuzdana - gdje zove sloboda!

FERRAGOSTO

O Zoe, o slatka Zoe! U duši dršće mi spomen na usne tvoje, što divlje, pomamno gore, kô ovo rimsko razbješnjelo sunce, pa srce udara življe, pa krvca još krjepče struji, a duša strastvena moja za tobom čezne i gine!

O Zoe, o slatka Zoe! Sumoran bez tebe život bez milja i bez vedrine protiče pjesniku tvome, kô tužna ponorka rijeka što se u pržinu gubi, al misô sve k tebi hrli, al svaki moj atom želi da ljubi, samo da ljubi.

Iz jutra krvava zora zove me gore na Pinčij gdje šušti granje i lišće.

Al gle: kô drevnoj u bajci, kroz drvlje virkuju hitre Drijade i svaka stišće ružične prstiče svoje i smjelim bestidnim kretom poljupce baca mi vruće -

i onda kikoće zvonko. A mene opija ljubav, a mene mori čeznuće i bježim k palačam pustim, da između stupova hladnih što sjajne svodove nose, počinka nađem i mira. Al gle: eskilinska Venus, bezruka, napravlja kose -

1822

Handwritten signature

1822

1822

1822

1822

1822

Handwritten signature

1822

Milan Begović: Izabrane pjesme mramorna svojom ljepotom u čudnom odsjevu blješti i trepti i živi i dršće, a meni još jače sinu pred dušom prikaza tvoja o Zoe, meni još čvršće proteče mladosti zanos kroz trudno klonulo tijelo.

A vani kô požar grije veliko sunčano oko. Vabi me, pozivlje, dolje u polja. Žuti i zrije pod ljetnim poljupcem zlatnim prignuto bogato klasje iz koga skakavci ciče i cvrčak brbljavi cvrči. Pokatkad s Tibera dašak u žito zađe i miče tanane vlati, kroz koje krvavi makovi bljesnu razbludno, kô posmijeh s tvoje crvene usne, o Zoe, kad najveć užitka želiš, kad hoćeš ljubavi moje.

I mene kô neka želja obuzme, i usta moja na pô otvorena hlepe za tvojim usnama vrućim, i duša u sebi one časove ponavlja lijepo kad smo po poljima našim, uz jaki kukaca piskut u sijenu i bujnoj travi ljubavno slavili slavlje (i onda s žege nebeske titrahu prostori plavi), pa u tom snatrenju sada ja željne podižem ruke i vapim: - O sunce sjajno, o snažno, podatno sunce, bože života, raširi to krilo svoje beskrajno i prospri žeženu raskoš plamnih zlatnih trakova u moje biće! Raspali tu krv što mladošću vrije, što mojom vitla nutrinom kô vjetrom šibani vali, pa užarenoj kad zemlji na grudi klonem, opijen božanskim plamenom tvojim, tad nek mi Zoe zatvori žedne iznemogle usne pomamnim usnama svojim!

Rim, avgusta 1903.

— — — — —

— — — — —

Milan Begović: Izabrane pjesme **KĆERKI BOŽENI** U kući mojoj
azurne oči
slavila ljubav tripudij: ko krupan kraljevski dragulj.
kroz vedre odaje ječaše mladosti posmijeh Od onog dana
kô kristal. Orgije ljubavnih riječi drugi je u kući život.
drhtahu aerom toplim Na pendžer svaki dan kô sunčani žar u podne
kuca nam jutrnje sunce: kad trepti nad zlatnim poljem.
"Pjesniče, mirisna dušica, gdje je?"

I ja sam u pjesme zvonke Daj mi je, da je poljubim!"
skupljao posmijeh i riječi Za tim čavrljavo jato -
sipljuć ih u svijet, kô bajam sjenice, čiope, vrapci: što truni cvijeće
na zelenu baštu, "Pjesniče, družici našoj kad južnjak njegovim
prostruji granjem.

nosimo žagor i cvrkut!"

U kući mojoj

Na večer mjesec kroz zastor slavila ljubav tripudij!

dobaci zraku: "Pjesniče, srebrnim rukama grlim to mezimče tvoje!"

U mekom kutu

Od onog dana

nađosmo, dušice, tebe drugi je u kući život.

jednom u proljeće kô golo, kreštavo ptiče.

I čitav svijet

Glednusmo jedno drugom u oči: prolazi sobama našim: Otkle to
pamučno zrnice?

čobani, kraljevske Možda se kroz dva najslađa za kojim uzdišu
kćeri, promaklo poljupca naša?

i strogi okrutni kraljevi sijedi, Ili iz "Nocturna" Chopina gradovi od
alabastra, to je zaostali akord?

krilati zmajevi ljuti, Ili iz mog "Canzoniera"

čvrsti viloviti konji, to nježni oživje Petrarkin sonet?

vještice, sirotna djeca, Al tko bi mogao otkriti kako bijele kozonoge
vile, u mekom kutu

mudro i kudravo pseto, nađosmo, dušice, tebe?

lukava lija, oblizava maca, -

a njene zvjedljive gledaju oči Azurne oči

gdje čitav svijet kô krupan kraljevski dragulj, prolazi sobama našim.

duboke kô ljubav, a nujne kô pjesma ona A ja međutim

što pastir dinarskim bugari stijenjem.

hrvam se rukama snažnim Mirisna krvna ustašca u borbi života.

na blijedom licu kô procjep Ponosno udaram šakom na zreloom
puknutom šipku.

sudbi na vratima, vičuć: - Otvori!

Zubići sitni kô zrnje, Starica otvara mrka al sitno biserno zrnje, i
pita: "Šta želiš, stranče?"

a tanki prstići nježni - Kaži mi puteve zlatne kô pet listova divljakinje ruže. -

što vode k veselju vječnom!

Nô ja sve puštam, topeć se u tvoje Ona se nasmija gorko vratima lupi i reče:

48

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

101 102 103 104 105 106 107 108 109 110 111 112 113 114 115 116 117 118 119 120 121 122 123 124 125 126 127 128 129 130 131 132 133 134 135 136 137 138 139 140 141 142 143 144 145 146 147 148 149 150

151 152 153 154 155 156 157 158 159 160 161 162 163 164 165 166 167 168 169 170 171 172 173 174 175 176 177 178 179 180 181 182 183 184 185 186 187 188 189 190 191 192 193 194 195 196 197 198 199 200

Milan Begović: Izabrane pjesme "Sam ih potraži! Davno ih ne vidjeh, beskrajnim svojim daljinam, oslijepih okom i koljenom klecam!"

prostorjem svojim nebeskim A ja međutim
čovjeku dati ne umje.

hrvam se rukama snažnim.

Iz tvojih ručica sitnih ja primam ogromnu snagu, Buktinja bijesna pa
pletom plamenje žarko pjesničko srce je moje -

što bukti iz moga srca - i srćem al k meni ulazi u život, u bolje dane,
u slavu -

laganim skokom Božena i nema za me

kô plaho srnče. Malenim rukama umora, nema klouća.

uzimlje to moje srce, a ono gori kô vulkan, A tebi želim
a ono bjesni kô pakô.

svu radost što meni dade: Ružičnim prstima čarka svu radost
raskošnu u onu vatru i kriči: hitrog i zlatnog života!

"Ja držim, ja držim sunce!"

I ne mira, ne tišine, ne stanja, od kog joj lice bleđano žari.

nô burne životne igre To dosad ne znade učinit niko!

onoga čarobnog kola Buktinja bijesna pomamnog, uz pjesme
zvučne, pjesničko srce je moje.

kô što ga vile u gori uz vrutak srebrni viju, I nema za me
uz vrutak životnih slasti.

umora, nema klouća!

Inače, mi smo kô mliječna magla: Iz tvojih ručica udesni prođe dah -
više ni traga!

ja primam veliku sreću -

S tog tebi želim ah, onu sreću, što čitavi svijet svu radost što meni
dade!

1848

L

1849

1850

MLINAR SIMA

Posvećeno mom Ocu i mojoj Majci i mojoj Braći - mojoj zemlji i mojim brdima i mom grobu među njima O moje malo, pitomo mjestašce u prisoju, pod klisom i pod gorom, pod onom starom kulom razorenom, što strši k nebu kô mrki orijaš iz pradavnih, bajoslovnih vremena -

oh, kako željno povraćam se tebi!

Ti drža valjda, da se iznevjerih i da se drugom ja privikoh suncu i drugom nebu? Možda reče: - Pjesnik

kô pčela luta od cvijeta do cvijeta, pa slađeg traži meda?

Ali evo,

ja opet slazim u naručje tvoje, uz obronke i lomne uz brežuljke, kroz gustu šumu, mimo svježe vrelo, i ono vito jablanje i vrbe i bučne mline. Nekud - ne da mi se, da za uvijek se otrgnem od tebe, jer duša moja, kô da se savila kraj bijelih kuća tvojih, pa se sunča na nekoj žarkoj ljubavi i davnoj.

Eh, tako ti je! Mi smo kao stado: po vazdan luta brđem i pobrđem, kroz strme klance i pašnjake bujne, pa kad se sunce nagne, onda kasom u tor se vrne.

Šetajući danas

kraj brze stanem vode i razmišljam i snatrim bogzna šta. A sunce peče, a cvrčak pjeva žarku himnu ljeta, a mlini buče, što se poredali niz potok, među vrbam' i jablanjem.

I jedan od njih - s lastavicom bijelom a sa dva žljeba - budi mi u misli djetinjstvo moje, one sretne dane, što traju malo, ali žive dugo u srcu našem.

U tom bješe mlinu Mandarić Sima mlinar, duge brade,

50

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1870

Handwritten signature

1870

1870

SS

SS

SS

Milan Begović: Izabrane pjesme starost i brašno koju pobijeliše.

Ja svaki dan sam k njemu na mlin sašô, a on bi trgnô ogranak u bašti i daruj mene krvavim trešnjama, il staru oku iza žrvnja našô pa vadi iz nje pitu i uštipke.

I sad kad vidim onaj mlin kraj vode, i kad se starog sjetim prijatelja, kô čvrsta šaka bol mi srce stisne, pa za grlo me primi i izažme iz oka suzu.

Dva je imô sina Mandarić Sima. Dvije zjenice svoje, dvije uzdanice i dva obnovljenja...

Stariji već se okučio davno, i blagoslovom: do tri unučice starome djedi u naramke stare.

Tetoši djeda mazunice svoje, al potajno za unukom uzdiše.

A mlađi i on od sajma do sajma od sijela k prelu, od kola u kolo, u pjesmi danju, uz tambure noću, a u ljubavi i noću i danju.

I nije dvaput o Gjurgjevu danku pendžere svojoj nakitio momi, već glasi svate i traži kumove.

Pa kada dođe željno mesojeđe, zazuje žice, zaciliču gajde, zaori cika cura i momaka, odjeknu puška kite i svatova.

A mlada neva - grana ružmarina, a hrabri vojno - drvo šimširovo.

Tek stari Sima od radosti plače, a mlin se žuri, pa sve klapa, klapa, kô srce starca.

I kad jesen zlatnom zakuca rukom i obilnom granom, starome djedi u naramke stavi unuče mlado od snašice mlade.

Tetoši djeda maloga nestaška i virka njemu u očice crne i miluje mu hrapavim prstima ručicu sitnu. Aoh, bože, sreće!

A mlin se žuri, pa sve klapa, klapa, kô srce starca.

Kad to opazila

starija snaša, stegnu joj se grlo, i nešto tajno zazebe joj dušu, a ustima se kô pelin razlio.

132

Le

132

132

132

132

132

132

132

132

132

Le

132

132

Milan Begović: Izabrane pjesme I zamrzi na svoju jetrvicu, na ono malo u bešici čedo; i mržnja joj je noći ogorčila i rujne zore i vesele dane, i mržnja joj je riječi prišapnula, pa ona brata podžiže na brata.

I jednog dana, kad je stari Sima pobirô ujam na mlinu, salete na oca braća:

"Oče, daj nas dijeli!

Mi ne možemo živjeti ovako, jer do dva brata mi se ne volimo, pa, bog i duša, potraje li tako, u svijetu će se čudo kazivati, da brat je bratu oko iskopao! "

Mlinaru staro protrnulo srce, i zaklinje ih majčinim spomenom, i preklinje ih srećom djece njine.

Al braća tvrda, kao od kamena.

Kad vidje Sima da kamen ne mekša, on uze staru iza žrvnja oku i pođe doma, da otvori kovčeg u kome tvrde srebrenе se grivne, i svakom bratu izmjeri jednako.

Pa povede ih na oranje svoje i svakom bratu podijeli jednako.

A za tim jednom mlin, a drugom kuću i svakom bratu učini jednako.

I reče njima:

"Eto, djeco moja, obilje božje u domove vaše, da poživite i ne proklinjete staroga oca. Ja sam blizu groba, i ne treba mi ni polja ni grivni, neg samo mira i ljubavi blage.

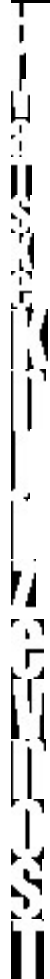
Pa med vama da ne bi bilo kavge, i ljubav svoju podijelit ću s vama: sad k jednom ja ću na konak i hranu, sad opeta k drugom - tako naizmjenice, dok smrt mi trudne ne zatvori vjeđe".

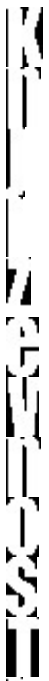
I rastaše se.

Prvo vrijeme osta kod mlađeg brata Sima: regbi čvršće privlačio ga onaj unuk mali sa viticama i očima crnim.

Al brzo hite dani - dođe vrijeme, i red je sada k starijemu sinu.
Pa ode Sima. Al mu nekud čudno u onoj kući. One cure žive,
vjetrenjaste pa preveć buke dižu

52

Milan Begović: Izabrane pjesme i starom djedi mir i sanak kvare.
A onda srce... staro srce čezne za viticama i očima crnim.
I on se vrati prije svoga roka.

Starija snaha prišapnula mužu: "Gle, djeda voli tamo!"

Mlađa svome:

"Oh, vidiš, djed se prije roka vraća!"

Pa kad je opet morô k starijemu, ovaj mu reče:

"Ne trebam te! Ti nas i tako manje voliš! Ajde k bratu, on nek te hrani i na konak prima! "

A kad se Sima mlađemu povrati, "Oh!" reče i on, "sad je red na bratu, a i mi bome, u ovoj skupoći oskudijevamo u mnogočem. Zbogom!"

I za njim vrata lupnuše, a srce starčevo puče, a niz dugu bradu prosu se suza.

Za čas zasta ondje i htjede zvati, al mu riječca osta u grlu pusta. A iz kuće brenči dječinja vika. Tad u šumu zađe, kroz stabalje se veruć. Otkad, dokad rašljato granje zahvati mu kosu i čupa prame il mu dere halju.

On hiti naprijed. Pod nogom mu praska uveli šušanj, il se hitro sroza kamečak glatki. A on dalje, dalje...

sve više, više... Pjena mu je gorka ovila modre usnice. Kroz drvlje sad strugne kos il okretni crvendać pa zazviždnu u letu. A on dalje...

Već rjeđa šuma, već se izbočine iz zemlje kažu klisurasta stijenja, a sunce žarko grije, cvrčci cvrče, komari zuje i pčele i ose.

A on sve više...

I prispje do kule, do one stare, orijaške, što se kô stražar diže put nebesa. Rukom koštunjavom i žutom prihvaća se za kamenje i puste pukotine -

pa gramzi dalje... A iza nokata već curi krv, dok vjetrina s visine leluja sijedu vlas, a jejina iz skrovišta se prestrašena diže.

A dolje selo - pitomo mjestašce, kućice čedne i torončić tanki,

53

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1870

Handwritten signature

1870

1870

SS

SS

SS

Milan Begović: Izabrane pjesme i niže potok kano srebro, na njem mlinovi žurni. Kao tamna magla pomrsi njegov pogled, ruke klonu, izdaše prsti... pa iščeznu dolje u urvinama, a za njim se bučno kotrlja stijenje - - -

O moje mjestašce, u prisoju, pod klisom i pod gorom, pod onom starom kulom razorenom što strši k nebu kô mrki orijaš iz pradavnih, bajoslovnih vremena -

oh, kako željno povraćam se tebi!

Ne mogu od tvog odviknut se neba ni od tvog sunca. Milo mi je buditi u srcu zlatne, prošle uspomene.

Pa sretan sam ti u naručju tvome, uz obronke i lomne uz brežuljke, kroz gustu šumu, mimo svježe vrelo, i ono vito jablanje i vrbe i bučne mline. Nekud - ne da mi se, da za uvijek se otrgnem od tebe, jer duša moja, kô da se savila kraj bijelih kuća tvojih, pa se sunča na nekoj žarkoj ljubavi i davnoj.

HRVATSKA KNJIŽEVNOST NA CD - ROM - U

HRVATSKA KNJIŽEVNOST NA CD - ROM - U

DUNJA

Pred starim domom mojijeh otaca

ponosna dunja svoju krošnju širi, kroz njeno granje sunce zrake baca, a zlatni plod joj oštrim dahom miri.

Iz dalji bleje čopori ovaca, i plandujućí pjevaju pastiri, i ječi zvečaj konjskih praporaca.

Iz svog kućerka garov mudro viri i žmirka na me. Al u meni gine od čežnje srce, trudna misô bludi kroz sjajne dane, kojih nije više -

a onaj zadah dunje, pun miline, u duši mojoj spominjanje budi, da i grud tvoja dahom tim miriše.

ROMANCE VEDROGA LJETA

1.

O polnočnoj ljutoj tmici kad jejina plaha huče, kad se drhtaj vjetra suče po grmovlju i živici -

u gustini bašte tvoje, na busenu rosne trave, ispod ruže mirisave polegô sam srce svoje.

E kad ti u baštu zađeš, sva krvava i rumena i mladošću ovijena, ti da moje srce nađeš, pa da u njem rane vidaš, gasiš požar strasti bijesne, nade tažiš neizvjesne, s njega trudne želje skidaš.

55

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Le

— 1872

23

—

—

—

—

—

—

—

—

— 1872

23

—

Paris

Milan Begović: Izabrane pjesme 2.

Poslao sam svoje sanje njoj u susret. Nek obađe čitav svijet, dok je nađe.

Pođe sanje, uzdisanje!

Veralo se među klasjem, uz makove i modrace, popadalo na klinčace.

Prešlo morem i talasjem ozareno zrakom sunca, sljubilo se s kapljama rose, po voćkama prosulo se poput plahog, nježnog runca.

Pa kud god se ona gane -

strmim putem, ravnim drumom, morem, baštom, poljem, šumom, pred nju moje sanje pane.

3.

Vjetar lišćem popuhuje...

Ja cjelivam njeno lice i gdje pao cjelov, tu je procvô klinčac i ružice.

Kroz krošnje se sunce krade...

U pučinu njena oka modra, sjajna i duboka, ja utapam sne i nade.

Žutokljuni zvižde kosi...

Ona spušta glavu bliže, iz kose se miris diže, um mi mrsi, misli nosi.

U vrtložnom kukci jatu ziče, zuje piskom jasnom, a pod mojom rukom strasnom njene drage prsi cvatu.

4.

Gledalo je sunce sjajno našu ljubav divlju, plamnu,

56

1875

Handwritten signature

1875

1875

Milan Begović: Izabrane pjesme al ja volim noću tamnu, kad je mračno, tiho, tajno.

Noć odnosi trag življenja, stvari sniju, bića šute, a u nama duše ćute snažnu volju približenja.

Krvnu usnu usne sišu, srca čuju jedno drugo, zagrljaji traju dugo, pune grudi puno dišu...

Tamna noći, sađi k nama!

Vodite me, zvijezde sitne!

U meni su nezasitne pusta želja i pomama!

5.

Kroz mjesečnu noć i ljetnu posvuda te, dušo, ištem, lutam grmljem i strništem, pretražujem baštu cvjetnu.

Vrebam svakom na raspuću, gazim vode, humke slazim, sav komšiluk obilazim, ispitujem dvor i kuću.

Šuljajuć se krkoj veži, k oboru se verem tvome kano lupež... kad al bome na me mrsko pašče reži.

I vraćam se na po puta -

znam ja, znam ja, šta to znači: tako našu ljubav vrači dosjetljiva ujna ljuta!

6.

Swijet se pokri sjenom tamnom, niz prodolje vjetar puše, ti ulaziš, zlato, sa mnom u odaje moje duše,

57

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Se

—*Se*—

Se

—*Se*—

Se

—*Se*—

Se

—*Se*—

Se

—*Se*—

Se

—*Se*—

Se

—*Se*—

Milan Begović: Izabrane pjesme gdje od žarkih misli svojih postelju ti bračnu spravih, od uzdaha platno skrojih, a dušeke od ljubavi.

Spusti u nju svoje tijelo puno kao teško klasje, mirisno kô voće zrelo i nemirno kô talasje.

A ja, klečeć pred posteljom, na razbludno tijelo tvoje, divljom snagom, bijesnom željom cjelove ću prosut svoje.

Se

1873

1873

1873

1873

1873

1873

1873

1873

Se

1873

1873

1873

Milan Begović: Izabrane pjesme

SECONDA PRIMAVERA

I slušam hitri šaput...

Kô žamor lišća, kô meki biserov štropot u zlatnoj posudi, koju drhtava ručica nosi...

I slušam oštri smijeh, što s tvoje usnice pada.

Pa zvoni, ječi, i siječe vazduh sa jasnim krikom, kao kad na kamen pane od srebra štit...

Proljeće šumi zelenim biljem: miriše vedri život!

miriše majka zemlja!

miriše mladost tvoja!

Gledam u tvoje oko kô u ametistan grumen, u kome blješti podnevni odsjev, i neki čudni krijes, i neki snažni, žestoki bijes...

Oh, modro, kadifno oko, modro kô beskrajno more, kô nebo nad morem gore, u tebi vidim ja nekakav novi svijet, nekakav čarobni grad, gdje uzdižu se burne želje, kô silni, purpurni hramovi sa kupulama zlatnim.

Pod njima orgulje moćne šume mističnom himnom, u kojoj tvoj kliče glas: - Ljubim te!

Nekakav čudni grad, gdje uzdižu se nade poletne, visoki tornjevi bijeli, a sa njih brončana zvona u složnom akordu, slično tvojemu glasu, ječe: - Ljubim te!

SECRET

SECRET

SECRET

Milan Begović: Izabrane pjesme Proljeće struji kroz mozak bića.

I dršće život,

i dršću čaške cvjetova vapeći peludni dodir, i dršće majčica zemlja pod žarom velikog sunca, koje joj poljupce zlatne na plodne pritište grudi...

Pa dršće i tijelo tvoje!

I toplu osjećam ruku.

Oh bijela, mekana ruko, kroz koju plavetne žile hrle u tvoje tijelo, mojim mislima slične, što traže, da prodru u tvoje duše otajstvo.

Ah, tvoja mala, mekana ruka, gle, leži u mojoj, kô sitna ptičica plaha.

Ja slušam kucaj pulza i ćutim tečaj krvi.

A kucaj mi se onaj silni pričinja udar nekoga moćnog božanstva, koje na ogromnom nakovnju udesa sreću napravlja moju.

A onaj tečaj krvi kô burna silovita rijeka, što sobom mene nosi, i moje tijelo,
i moj duh,

sa svima nervima mojim, i svim željama mojim, u pučinu radosti, u pučinu života, koja granica nema i koja nema dna.

Proljeće kipi

kroz žubor voda, kroz sok od lozja, kroz uzdah duša.

Ja ćutim uzdah tvoj na snažnom crvenilu, na krvnom žaru usana tvojih.

A mojom krvlju

60

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

— (627) 23 2811 — **ST. JOHN'S** — (627) 23 2811 — **PHARMACY**

Milan Begović: Izabrane pjesme proljeće novo kipi: i muti misli
moje, i suši grlo moje i goni srce moje.

O žarke makovlje usne!

Na onaj purpurni slične okrajak zapadnog neba, u koji se utapa
velika, plamena sunčana luč.

O rujne, skerletne usne!

Ja spuštam na vas uzdah svoj i u vaš purpurni žar svoju uronjujem
dušu, što gori divlje, kô ona velika, plamena sunčana luč.

CJELOV ZEMLJE

U sjajnoj odori

draguljima posutoj i u zlatu protkanoj, u brokatu i grimizu, s mačem plamenim, i s kopljem kano vatrena luč, kô kakav ponosni kralj, o kome drevne knjige pričaju, prolazi predjelom našim veliko, blještavo, raskošno Ljeto.

Na čelu gori mu kruna: krvava, žareća ploča, požarna čelenka - sunce.

Njegove ogromne ruke, spletene od svijetlih trakova, spletene od žarkih strasti, čitavu zemlju grle.

Njegove opojne usne, izvori divljega daha, izvori plodnosti vječne, čitavu zemlju ljube.

A zemlja toplim, pijanim krikom kô Nimfa razbludna, koju istančani u ljubavi Faun u besvjesnom drži zagrljaju,

61

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

III

1850

1850

1850

Milan Begović: Izabrane pjesme požudno prima
sve zagrljaje i cjelove, koje joj ljubavnik vjerni, besmrtni vijesnik
života obilno nudi.

Pa kad se spusti noć, još i tad njezino tlo od onih pustih cjelova
gori, od onih pustih cjelova puca.

A kada svane dan, tad ona - nakićena zlatnim i punim klasjem,
crvenim, bujnim cvijećem i voćem strastvenim -

širi mirisne grudi, nek u njih ponovo, bijesno, goruće uroni čelo, nek
na njih ponovo, divlje, žežene pritisne usne veliko, blještavo,
raskošno Ljeto.

I evo danas jedan takov dan.

Prirodom hori se trijumf: slave himenej svoj, svesilni, plodni himenej
Ljeto i Zemlja.

Pod rodnom trešnjom evo na travi sjedim i gledam dolje
niz polja široka, ravna, nad kojima ljetni dršće zrak, kô vedri, veliki
posmijeh prostora silnih.

Bezbroj mušica sjajnih i sitnih zrnaca zlatnih u zraku titra;
bezbroj krještavih baja i piskutnih popića u travi ciči:
toliko mojih neumornih misli, toliko osjećaja, toliko uzdisaja za
tobom, dušo, hrle, i tebe traže
kroz vasioni, beskonačni svijet.

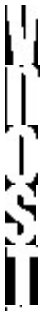

1872

Handwritten signature

1873

1874

Milan Begović: Izabrane pjesme Na svinutom se granju nadamnom
smiješe crvene trešnje.

Oh divno obilje!

Sjećam se:

tako se krvav smiješio uzdah na tvojoj svinutoj usni iza cjelova
mojih.

Oh, pusto obilje!

Sjećam se -

a veličajni ritam radosti, ljubavi, sreće kroz moju igra krv.

Nekakva pohlepa čudna u mojoj širi se duši, nekakvim krilima
silnim, kô što u ponorju tamnom između klisura alpskih širi se

kraljevski kondor.

I nešto ogromno žudim nešto što stoji visoko, nad čovjekovim žudnjama, nad čovjekovim strastima.

Rad bih grlio nebo, rad bih poljubio sunce, rad bih iz sebe trgô svoju nemirnu dušu i jednim titanskim mahom bacio je u svemir, u visove nebeske, u visove beskrajâ...

A onda klonem

i padam licem na zemlju svu raspucanu od vrućine, i svoja naslanjam usta na one tamne pukline, iz kojih diše

velika duša

majčice zemlje.

Ja svoja naslanjam usta na one pukline tamne, a čini mi se, one se skupljaju, mirišu, stišču i nuđaju mi cjelov svoj!

63

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

III

1850

1850

1850

Milan Begović: Izabrane pjesme

LES PASSAGERES

1. Eva

Na moje udara srce

kucajem vještini i žurnim prstenjem kićena ruka: - Otvori!

Ne slušaj nehajno srce...

Al glas drzovito mami i ječi požudnim ritmom: - Otvori! otvori!

Posljednji cjelovi gore u krvi usnica mojih, posljednje pomame moju nesitu kidaju grud.

Ugasi ludilo krvi!

Utaži surovost želja!

Daj mi, da okusim, Xeres, još samo jedinu uru ljubavi -jedinu - zadnju!

I svoju poleć ću dušu -

taj ponor poraznog žara, taj vulkan razorne žudnje, taj izvor vječnog pijanstva -

na dušek milosti tvoje, na odar prezira tvog!

Otvori!

A vani sunce. Kô radost.

Smiješi se novom životu, zelenim vere se granjem, kroz mlade prodire duše, rukama snažnim i zlatnim vedri obujimlje svijet.

- Otvori! otvori! -

kliče nestrpljivi glas.

U njemu bojazan jeca, u njemu molitva dršće kô čudnih orgulja zvuci.

I regbi, to nije duša, neg to je samotna crkva.

A moje budi se srce.

O jadro, bezumno srce!

Zar si odolilo ikad napasti, nevjernoj kušnji?

Nisi l' se podalo uvijek bludnji i varavoj šali,

64

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1862

L

1863

1864

Milan Begović: Izabrane pjesme i pustolovini smjeloj?

Usulo otrovni nalip u mnogi vedri napitak?

Sadilo koprivu ljutu uz čistu, stidnu mimozu?

Rasulo čuvstava biser kaljužom hladnog cinizma?

O jedno, bezumno srce!

Ti eto ulaziš i sad u onu samotnu crkvu u kojoj ne diše tamjan, u kojoj zvonovi ćute, u kojoj ikone mrtve, a knjige zatvorene, a svijeće pogašene.

U kojoj samo davni grobovi, sa natpisa im prošlost govori.

Ulaziš i mene goniš, nemirno, nesito srce: - Uđimo!

To nije hajdučka špilja, ta to je čovječja duša, čovječja duša-božji hram!

I plahim korakom stupam, promatram vještačkim okom: po prašnim leže oltarim slomljeni idoli nijemi, a posvud zavjetna srca, i mrtvi osjećaji, i prazni uzdisaji, i nijemog sjećanja dar, i utrnuti žar...

Kroz šarne pendžere gotske plameni ulazi dan, i pada odsjevom čudnim na istrošeno tle.

Kolika koljena tu su pred svoje klekla božanstvo!

Kolike usnice tu su spustile cjelove snažne na stopa oholih trag!

Kolika očajna čela na to se spuštahu mjesto, vapeći milosti trun!

A ona stojeći na onom oltaru, u svom božanstvu, na čedno bacaše roblje mrve veledušja svog: raskošnik pohlepni -jadnom Lazaru, ljubavi žednom!

Le

— 1872

23

—

—

—

—

—

—

—

—

—

— 1872

23

Paris

Le

Milan Begović: Izabrane pjesme Pa što me dovede amo, o srce, bezumno srce?

Ja tražim život što živi; ne ću života što mre.

Daj, iziđimo ovle!

Vani je sunce kô radost.

Zelenim vere se granjem, smiješi se novom životu, kroz mlade provire duše, rukama snažnim i zlatnim vedri obujimlje svijet!

Al ona pohrli za mnom.

Divlja. Kô Potifar. Ruke -

kô ljute pomame kraci.

Oči - kô izaziv zmijski.

Usta - kô demonska volja.

- Ostani, ostani, Xeres!

I pade na moje usne cjelova bujica luda gomila žerave ljute.

Mozak se smuti, a bilo ludilom kuca, a duša kida se, trga - kô plaha u zvjerskoj košuta pandži - Na sunce! Na sunce!

U groznoj, surovoj borbi o dva se uprijesmo stupa: drhtahu svodovi truli, tutnjahu grobovi nijemi.

Na to se survala u se, izgubiv linije čarne i divne oblike svoje, ona osamljena crkva, ona osamljena duša.

Ja svrnuh drugamo pogled: preda mnom veliki svijet...

U svijetu velikom život, i mladost i volja i svijetlo, i snaga i posmijeh i nad -

Pa počoh... kličuć kô putnik kad, nakon duga odsustva, rođeni ugleda grad.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

IZABRANE PJESME

MILAN BEGOVIĆ

IZABRANE PJESME

Milan Begović: Izabrane pjesme

2. Liddy

Još samo dva tri minuta - -

Sa niskog vagonskog okna gledam na stanični ulaz, i čekam.
Nestrpljiv - tužan...

Ah, ne će, ne će doć!

A kupališni se gosti po uskom vrte peronu; al mene zanima malo taj strani, šareni svijet.

Ne marim za spretne geste nit za elegantne kretnje, gracioznog ne vidim smiješka, koketne prezirem šale, ne tražim pogleda vještih, koji se kriju u sjeni razkošnih, bujnih plereusâ.

Ja samo čekam i šapćem: - Ah, ne će, ne će doć! -

O mala, o slatka Liddy!

O hitri račiću morski, o sitna tanana algo, o zrnce bisernog pijeska,
o vedra mirisna dušo, i zlatna sunčana zrako -
zbogom!

Tri dana prodoše žurno, tri dana ljubavi naše, tri dana našeg života.

Al u tri vijeka se ne će radosti pod suncem sabrat koliko ja sam je
našô u oku djetinjском tvom!

Tri svijeta nisu toliko vidjela sreće, koliko ja sam je primio, Liddy, iz
tvoje pregršti sitne!

Tri dana našeg života, tri dana ljubavi naše -
zbogom!

Na morskome sretom te žalu!

Pržina zlatna, a zlatno sunašce - a i ti zlatna.

- Kako se zovete? -

- Liddy!

A vi, monsieur? -

- Ja nemam imena, Liddy...

il radije - imam ih mnogo!

67

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1862

L

1863

1864

Milan Begović: Izabrane pjesme Onoliko koliko života proživljujem u lovu za srećom.

Ta što je ime? Tek udes čovjeka čovjekom čini, životom napravlja život.

Pa dođe l' jedan trenutak, što nosi borbu i želju, taj nosi i naše ime.

-

A Liddy rukama pljesnu i krikne, djetinjski sretna: - Bezimen pustolov vi ste? -

I k meni bliže po vlažnom ona se dovukla pijesku, kô morski račić.

- A odatle ste, monsieur? -

- Ja ne znam. Il radije: znam.

O Liddy, ja sam odanle otkle je i moja sreća: danas iz velikog svijeta, sutra iz pustinje sinje. -

- I to je sreći svejedno?

Zar nać je možemo svagdje? -

- Svagdje. Na onome strašnom, nevjernom talasu morskom, kô i na ručici ovoj, malenoj ručici tvojoj.

Prava je sreća kô i mi: bez imena i bez zemlje! -

- Bez zemlje! Vi ste bez zemlje! -

Klicaše ona - Pustolov!...

Al kad bi lutajuć svijetom naišli na onu, koja srcu je najbliža vašem, kamo bi povelu nju? -

- O Liddy, o mala Liddy!

Tad ima jedan kraj, kraj izvan granica svijeta, još ljepši neg li je onaj, za kojom čeznula Mignon...

Gdje želje čovječje ćute, gdje nema boli ni nada, gdje sve je zaborav - - -

Njezine velike oći gledahu zvedljivo u me, kô crna sunca dva, kô želje dvije!

I tri proživjesmo dana u onom ćarobnom kraju.

Oko nas: sunce i more, u nama: sreća i život.

1921-1922

Le

1923-1924

1925-1926

Le

Milan Begović: Izabrane pjesme Al sada - oj zbogom, Liddy!
Pustolov odlazi dalje.

Od jedne do druge zemlje da luta, basa i traži, da srce razbaca
svoje, da svoju raskida dušu.

Rasipnik - luda - pijanac...

A ti ćeš ostati ovdje uz more, sanjareć dalje, pod suncem, koje će
zalud sa tvoga mirisnog tijela kušat da izbriše snažne pečate mojih
cjelova...

O Liddy!

O mala, slatka Liddy!

O hitri račiću morski, o sitna, tanana algo, o zrnce bisernog pijeska,
o vedra mirisna dušo, o zlatna, sunčana zrako - - -

U to kroz stanični ulaz uleti crveni kostim, široki panama-šešir, a
pod njim dva crna oka, kô crna sunca dva, kô čežnje dvije...

Ona je! - Ona je - -

Podigla smioni nosić, pa traži, gleda i strepi -

I za čas o mom su vratu visjele njezine ruke, stišćuć se čvršće i
čvršće u divljem, očajnom bolu...

Jecaj joj kidao život.

I zadnji odjeknu znak: krenuše željezna kola.

A jedna ručica tanka, kô mlada skršena grana, šiljaše posljednji pozdrav...

Nikada, nikada više -

O Liddy! Liddy!

Adieu!

Adieu!

Adieu!

Travemünde, na Istočnom moru, juli, 1911.

69

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Milan Begović: Izabrane pjesme **PONOĆ**

U parku sjedim i čekam. Miriše, kô uzdah tvoj, jorgovan, a fontena kô duša jeca, srećom ostavljena.

Oj gdje si, zlato, više?

Ugasila je ponoć lampe. Diše i šapće tama. Prođe jedna sjena...

Je l' provalnik? - Il ljubav uročena? -

Oj gdje si, gdje si više?

Umorno čelo moje želi past u pustu, tamnu pučinu pramova, što mirišu kô strast.

A misô vapi tvoja usta vrela, na kojima je svaki od cjelova kô razdražena pčela.

JEDNOJ KOJA NIJE VIŠE ŽIVA Moj život je kô silna katedrala: u njemu mnogo zanosnih stupova, ikona dragih, himnâ i korala, i ugaslih i živih plamenova.

Tu na pod hladni mnoga suza pala, molitva mnoga pošla put svodova, po koja radost tu je zadrhtala, po koje srce svislo od bolova.

I ti si ušla u taj život: živa sunčana želja, klik mladosti jasni.

Tvoj prizrak, vedar poput zračnog tkiva, kroz prostor trepti u stotinu šara, a srebrn akord iz orgulja strasnih kô jeka onom kliku odgovara.

1872-1873

Handwritten signature

1872-1873

1872-1873

—
—
—

[]

Milan Begović: Izabrane pjesme **DVOROV I MOG ŽIVOTA**

I.

Nad bučnom pučinom što širi pohlepno zjalo dubokih ponora modrih -

nad bučnom pučinom, što šumnom srditom pjenom hridini temelje ruje i čelo hrapavo pljuska talasnim zviždećim dlanom -

nad bučnom pučinom sa mrkim kulama svojim i izbočenim tornjima, što kitna kruništa rese, diže se visok i smion kaštio mog života.

Ah, nekad kule i tornji kubeta su imali zlatna, i ona su se zlatila kô ideali divne mladosti, al davno burni vjetrovi ciničke životne zbilje kubeta odnesoše zlatna.

Uz mrke vlažne zidove kô sveđer zelena nada, mrežama koja neprekidnim ovija život moj, vlači se sveđer zeleni bršljan, razkošan, bujan kô sveđer zelena nada, mrežama koja neprekidnim ovija život moj.

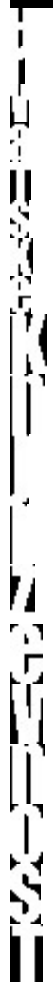
Pendžeri gledaju more, pendžeri s prazima porfirnim i biforama tananim.

Pendžeri gledaju more široko, bezkrajno, što znade kristalna stakla poprsnut biser-kapljama.

Kroz one vitke biforne pendžere pučinu kivne sudbine prkosna mladost moja promatra nehajnim pogledom, pozdravlja smiješkom porugljivim.

71

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1925

1925

1925

Milan Begović: Izabrane pjesme A talas buči,
prijeti i prijeti, pa groznim, osvetnim šumom otkriva ponore svoje i
zadire se

u sopstveno ledeno dno.

A tamo iz puste daljine mjedeno, crveno sunce na borbu našu
prosiplje pregršt aureola, a njihov bljesak kroz vitke ulazi bifore,
vedre osvjetljuje odaje u kaštilu života mog.

II.

Bijaše danak ljubavi.

Tvoje sam usne izsisô, tvoju sam krvcu izaže', tvoju sam dušu
ispio.

Bijaše danak ljubavi -

kad ljubav nije slatki čar, za kojim čeznu srca nevina, nô divlji,
surovi demon što sa sto pohlepa bjesni, nô grozni, pohotni pauk što
sa sto očiju gleda, nô silni, mahniti polip što sa sto usnica siše.

Umorna, besvjesna ti si tonula mutnim pogledom u moje oko, u
kome koluta žedna zjenica, kao da pitaš:

- A ko si ti, što dušu otimlješ?

I ja te primih za ruku, za malu ruku, mirisnu, stvorenu da biser bira,
stvorenu da pelud dira, al koja umje stisnuti najveće, najjače srce, a
ono pod njezinim malenim stiskom u divlje se kida krikove.

SECRET

SECRET

SECRET

I meni mnogi posmijeh izmamiše oni stupovi spleteni od mojih snova i moje radosti.

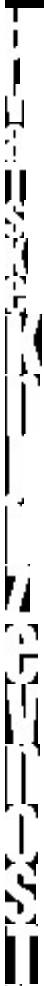
Al, kad si došla kraj karjatida, crte se tuge grčevito okolo čela omotaše tvog.

Pusti ih, dušo, prođimo!

To popraćeni jesu bolovi, a na njima se i na radosti života moga dižu dvorovi.

73

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

Milan Begović: Izabrane pjesme Sred predvorja fontan šumori,
nujno šumori, i prska vodom srebrno i igra svježje studeno nemirno,
nemirno, kô srce moje
koje za počinak ne zna.

Napij se, dušo, iz njega i okrijepi se! -

Ti piješ, a fontan jeca.

Široke mramorne stube, šarenim sazima zastrte, u gornje vode
spratove.

Trošni su gdje gdje sagovi, stube su gdje gdje utrte: O puste, prošle,
godine, po kojima je ruka sudbine ubilježila strogi pečat svoj!

I one stube vode nas u zlatne sjajne odaje prošlosti moje.

Gle, zatvorena mnoga vrata!

Da znadeš, dušo, za njima koliko čara životnih, koliko žarkih
spomena, koliko mladih pobjeda i divnih trofeja!

Bijahu dani vedrine: klonula duša nije tražila kô danas nove porive,
kô danas čudne radosti.

Objesno onda

pila je samo pjenu užitka, srkala samo s glatkih rubova, ne tražeć
slast u talogu, kô danas, kad sita vedrine, uzdrži ljutim otrovom,
svoju istančanu ćud.

Pusti me, dušo, za čas, nek zakucam na ovim vratima -
možda se ipak otvore.

Nek vidim blijede likove najprvih svojih zanosa...

Milan Begović: Izabrane pjesme Pusti me, dušo, ne boj se, još uvijek bit će kad naslonit umornu glavu na tvojih grudi ritmički val.

I kucnuh plaho, ali ne otvara niko.

Tek iznutra se čuje smijeh turobni smijeh, kô srebrne da žice pucaju na harfi prve ljubavi, kô kristalne da čaše kucaju pri napitnici na rastanku za gozdom svadbenom.

Bježimo, dušo, od krute prošlosti -

ne vraća ona slatkih časova, ni prve radosti, ni vedre nježnosti, koju je naša duša nekada, u mladenačkom zanosu, raskomadala na hladnom pragu njezinom.

IV.

Al gledaj... Još dalje vode života moga stube i ne izdrti na njima sagovi.

I tu su nove odaje: vrata su odprta širom, sve nakićeno,
sve osjajeno,
sve olašteno.

Po duvarima

varave arabeske u prepletu strastvenom.

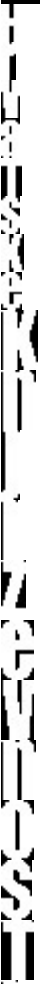
Razbludni kadifni divani, duboki ćilimi svilni, panterka draškava
krzna i raskoš teških zastora, kroz koje šušti vjetar sa mora.

I kadionici opojni, a iz njih se uzdiže anemona i strasti dah.

Posude pune širokih cvijetova, stolovi puni draži, mirodija, a vino
iskri kao griješna krv..

75

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

— (627) 23 2811 — **ST. LOUIS** — (627) 23 2811 — **PHOTOGRAPHY**

Milan Begović: Izabrane pjesme Gle, to je tvoje carstvo!

Ovdje ću kleknut preda te i ljubiti damaskni skut na tvojoj haljini, koja u razbludnom talasu svom ovija zmijsku liniju božanskog tijela tvog.

Tu ću položiti preda te svoje iznemoglo srce, iz koga još možeš piti posljednju radosti kap...

Ah, srce moje: kô fontan, ti iz njega piješ, a ono jeca!

A kad će posljednji požar zanosa potresti sa mnom, uzet ću pregršt pjesama, vatrenih svojih pjesama, i prosut ih nad tvojom mladosti, ko što je onaj dvorjanik, pri sjajnim papinskim gozbama, na голу ljepost Giulie Farnese prosuo iz srebrn-suđa slatke konfekte.

V.

I dušu bih ti svoju dao -

Al dođi sa mnom, sađimo, jer onim drugim stubama, što vode k mračnim spratovima, još ne smije korak moj.

Sađimo. Pred nijemim kaštilom dug interkolonij stoji.

Stupovi mrki, visoki nižu se jedan za drugim.

Med njima bijela utvara sa dugom kosom spuštenom, skršenim, trudnim rukama, beznadnim, bolnim čelom, a sfingiski njezin pogled prostorom praznim bludi preko beskrajnog mora.

Nit njena vjeđa trene, nit njena grud se giblje: bezbrižno, nehajno, tužno ukamenjena stoji moja duša

76

1872-1873

Handwritten signature

1873-1874

1874-1875

—

—

Milan Begović: Izabrane pjesme pred onim pustim kaštilom života mog.

A kad se noćne sjene nadviju oko nje letom nestalnim i izbuljenim očima, tumarajući kroz mrak pijano, bezsvjesno, zaludno prhaju plahi ćukovi.

I to su moje misli.

MOJA JE ČEŽNJA BEZIMENA Moja je čežnja bezimena. Titan u beskrajnosti svojoj i u moći.

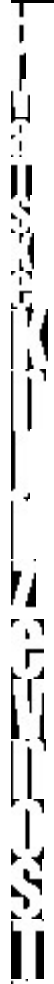
Ekvinocij u tmurnoj, tamnoj noći, kroz koju bjesni vjetar nedohitan.

Moja je čežnja bezimena. Sitan, dragocijen biser, koji u samoći mog srca leži. U svojoj čistoći neoskvrnut, od ljudi neispitan.

Moja je čežnja bezimena. Varka i bol i milje. Časom mač i plamen, a časom čedna ruka ubogarka.

Sad opire se kao vranac mamen, sad podaje se kô na drumu žena: moja je čežnja bezimena...

Zagreb, 1925.

suncokret njegove žene Doride, žena Posejdonova i njegova suvladarica u podzemnom svijetu **Farnese** - poznata talijanska plemićka obitelj **anemona** (grč.) - biljka šumarica, sasa **Faun** - starorimsko niže božanstvo, šumski **Angeli suonatori** (tal.) - Anđeli trubači bog, pokrovitelj stada, dlakav, s kozjim **Angelico, Beato fra** (1387-1455) - talijanski repom, rogovima i nogama kasnogotički slikar **Foco d'amor in gentil cor s'apprende...**

Appassionato (tal.) - glazba (tal.) Ljuven se ćar u nježnu srcu gnijezdi /

ašikovanje (tur.) - udvaranje, ljubljenje, ko moć u dragi kam, načelom istim / jer vođenje ljubavi svoju vrijednost on duguje zvijezdi / tek pošto sunce učini ga čistim.

baja - buba, insekt **Francesco d'Assisi** - sv. Franjo Asiški **ballata** (tal.) - balada (1182-1226), crkveni reformator i osnivač **basrljati** - lutati; posrtati franjevačkog reda, vjerski pjesnik **bešika** (tur.) - kolijevka **bifora** (lat.) - dvodjelni prozor sa stupićem **gaoljan** (kin.) - vista žitarice, otporna na **Boccardo, Zoe** - Bogovićev pjesnički sušu, s plodovima poput prosa idealni lik žene, po kojemu je naslovio svoju **griblja** - brazda zbirku

Guinizelli, Guido (oko 1235-1276) -

Boccherini, Luigi (1743-1805) - talijanski talijanski pjesnik, začetnik škole "dolce stil skladatelj, najpoznatiji po glasovitom nuovo"

Menuetu

Bortnjanski, Dmitrij Stepanovič (1751-hariš - vrsta prepelice 1825) - veliki ruski skladatelj crkvene glazbe **himenej** (grč.) - svatovska pjesma **Botticelli, Sandro** (1445-1510) - talijanski slikar, autor Rođenja venere **interkolonij** (lat.) - međuprostor između **Bože Carja hrani!** (rus.) - Bože, čuvaj cara, stupova počtni stih nekadašnje ruske himne **Božena** - Božena Begović (1901-1966), kći **jaspis** (grč.) - kremen crvene boje, služi za Milana Begovića, književnica, prevoditeljica i ukras svestrana kazališna djelatnica **jejina** - velika sova **Cecilija, sveta** - kršćanska mučenica iz 3. st; **kaštio** (tal.) - tvrđava, dvorac, kaštel zaštitnica glazbe **konfekt** (tal.) - slatkiš **kube** (tur.) - kupola, svod ili krov **ćerćivo** (tur.) - prozorski okvir polukuglasta oblika **Dolce, Carlo Dolci** (1616-1686) - talijanski **La est le bien que tout esprit desire, ...**

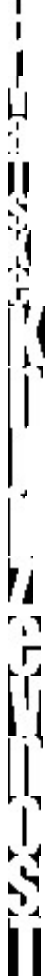
barokni slikar

(franc.) - Tamo je dobro za kojim duh moj **Drijade** - starogrčke šumske nimfe čezne, / tamo je spokoj i počinak svakom, /

Du Bellay, Joachim (1522-1560) - jedan od tamo je ljubav i radost prava. / Tamo, dušo najvećih francuskih renesansnih pjesnika moja, u visokom nebu *ti ćeš spoznati Ideju*

78

Hrvatska književnost na CD - ROM - u

1925

1925

1925

Milan Begović: Izabrane pjesme ljepote koju obožavam na ovome svijetu **verno** (tal.) - Misleći na Lijepo što ga ne **Laudatu si, mi Signore, cum tuste...** (tal.) mijenja ni vrijeme ni godišnje doba - Hvaljen budi, moj Gospodine, i sva tvoja **Pinčij** - Monte Pincio, brežuljak u Rimu stvorenja, osobito gospodin brat Sunce, što **plereus** (franc.) - tužna vrba; također i: znak dan obasjava za nas, lijepo i blistavo u žalosti za pokojnikom (flor) velikom sjaju; Svevišnji, tvoje značenje **polina** - vrsta zrikavca prenosi

porfiran (grč.) - grimizan, purpuran **les passageres** (franc.) - putnice, prolaznice **Potifar** - riječ je o ženi Egipćanina Potifara, koja je napastvovala Josipa i zbog njegovog **Maestoso** (tal.) - svečano; glazbena oznaka odupiranja ga oklevetala tempa

Prorok sa Jasne Poljane - ruski kniževnik **mamen** - mahnit Lav Nikolajevič Tolstoj (1828-1910), glasoviti **Mazepa, Ivan Stepanovič** (1644-1709) -

humanist

ukrajinski hataman, pristavši uz švedskog **pulz** (lat.) - bilo, puls kralja Karla XII. morao bježati u Tursku; česta tema u umjetnosti **Seconda primavera** (tal.) - drugo proljeće **messer** (tal.) - gospodin, plemić **sixtina** (lat.) - šestostih, pjesma sastavljena **Mignon** - jedna od najpoznatijih Goetheovih od šest strofa sa po šest stihova i jednim pjesama, u kojoj djevojčica Mignon pjeva o dodatkom od ti stiha svojoj čežnji za talijanskim sunčanim jugom **tarantas** (rus.) - pokrivena putnička kočija **nalip** - otrov **tio** - tiho **Nereide** - starogrčke niže boginje, morske **Travemünde** - luka pored grada Lübecka u nimfe, kćeri morskoga boga Nereja i Doride, Njemačkoj na Baltičkom moru, odmaralište i pratilice Posejdonove lječilište

Nerej - starogrčki morski bog, otac velikog **tripudij** (tal.) - klicanje od veselja, velika broja kćeri - nimfa Nereida radost

obdulja (tur.) - utrka **urvina** - strm obronak s kojega se odronjava **obraz** (rus.) - slika, svetačka sličica zemlja **Uspenskij sobor** - crkva u moskovskome **Paestum** - danas mjesto Pesto jugoistočno Kremlju iz 1479, u kojoj su se krunili ruski od Salerna u južnoj Italiji, nekoć grčki grad; carevi poznat po ruševinama dorskog Neptunovog **uta** - utva, vrsta divlje patke hrama iz 5. st. pr. n. e.

Palestrina, Giovanni Perluigi da (1525-vasiljok (rus.) - različak 1594) - talijanski skladatelj, autor glasovite **vještački** - znalački Mise

pape Marcela; njegov stil postao je uzor **vračiti** - liječiti crkvene višeglasne glazbe **Pastourelle** (franc.) - pastorala, pastirska **Xeres de la Maraja** - pjesnički pseudonim pjesma Milana Begovića **pečal** - tuga, nesreća **pendžer** (tur.) - prozor **zvjedljiv** - radoznao **Pensando al Bel ch' eta non cangia o**

79

1911. godine

1911. godine

1911. godine

Milan Begović: Izabrane pjesme

ABECEDNI POPIS PJESAMA

Ballata (Faune, daj, odloži frulu tanku)

22

Ballata (Drijade tanke, na prudinu amo)

22

Carlo Dolce: Sv. Cecilija 31

CJELOV ZEMLJE

61

DUNJA

55

DVOROVI MOG ŽIVOTA 71

EPOD. BRŠLJAN

32

Eva

64

FERRAGOSTO

46

Fra Beato Angelico: Angeli suonatori 31

IDILIČKI INTERMEZZO

19

JEDNOJ KOJA NIJE VIŠE ŽIVA 70

KĆERKI BOŽENI

48

LES PASSAGERES

64

Liddy

67

MISTIČKI SONETI 28

MLINAR SIMA

50

MOJA JE ČEŽNJA BEZIMENA 77

MUZIKA

31

NA IZVORU

25

NEPTUNOV HRAM U PAESTUMU 44

Pastourelle (Na livade, u kotline) 19
Pastourelle (Prosuše se s vjetrom kiše)
21
Pastourelle (O sastanci čarni naši) 23
Pastourelle (Kroz pukline i gudure) 24
PONOĆ
70
PRELUDIJ. HARFA 5
Rafael D'Urbino: Il violinista 32
Romanca (Kroz prozirnu maglu zora)
19
Romanca (Znaš li one ravni) 20
ROMANCE VEDROGA LJETA 55
SECONDA PRIMAVERA 59
SIXTINE ČEŽNJE
13
SONETI GODIŠNJIH DOBA 15
SONETI MILINJA
8
Sutonska vuče se tmina 3
TI NE ZNAŠ NAŠE SUNCE
43
U POLJIMA
17
ŽIVOT ZA CARA
35

80

Document Outline

- [SADRZAJ](#)
- [KNJIGA BOCCADORO](#)
- [ZIVOT ZA CARA](#)
- [KNJIGA SUNCA](#)
- [RJECNIK](#)
- [ABECEDNI POPIS PJESAMA](#)

Table of Contents

[Sutonska vuče se tmina]	3
KNJIGA BOCCADORO	
5	
SONETI MILINJA	8
SIXTINE ČEŽNJE	13
SONETI GODIŠNJIH DOBA	15
Jesenji	16
U POLJIMA	17
IDILIČKI INTERMEZZO	19
Romanca	20
Pastourelle	21
Ballata	22
Pastourelle	23
Pastourelle	24
NA IZVORU	25
MISTIČKI SONETI	28
MUZIKA	31
3. Rafael D'Urbino: Il violinista	32
ŽIVOT ZA CARA	35
KNJIGA SUNCA	43
NEPTUNOV HRAM U PAESTUMU	44
FERRAGOSTO	46
KĆERKI BOŽENI	48
MLINAR SIMA	50
DUNJA	55
SECONDA PRIMAVERA	59
CJELOV ZEMLJE	61
LES PASSAGERES	64
2. Liddy	67
PONOĆ	70
DVOROVI MOG ŽIVOTA	71
MOJA JE ČEŽNJA BEZIMENA	77
RJEČNIK	78
ABECEDNI POPIS PJESAMA	80
SADRZAJ	